

ច្បាប់

ស្តីពី

ប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៥០៧/០១២

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជាឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/ ១៦ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់ ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ប្រកាសអោយប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៦ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់ នេះទាំងស្រុងដោយ គ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គ ព្រឹទ្ធសភាលើកទី ៣ នីតិកាលទី២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.

- ១- ច្បាប់នេះមានគោលបំណងលើកស្ទួយសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈវិធានរួមស្តីពីការប្រើប្រាស់ទ្រព្យធានា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦ នៃច្បាប់នេះ ដើម្បីធានាកាតព្វកិច្ច ។
- ២- ក្នុងករណីមានភាពផ្ទុយគ្នា រវាងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ដទៃទៀត ច្បាប់នេះត្រូវចាត់ទុកជាបញ្ញត្តិគោល លើកលែងតែច្បាប់ផ្សេងនោះចែងយោងជាក់លាក់ ឬធ្វើវិសោធនកម្មលើបទប្បញ្ញត្តិ ដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ។ ចំពោះបញ្ញត្តិដែលពុំមានចែងក្នុងច្បាប់នេះទេ ត្រូវអនុវត្តតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.

- ១- ច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះ ៖
  - ក- រាល់ប្រតិបត្តិការដែលមានអានុភាព លើការធានាកាតព្វកិច្ចដោយទ្រព្យធានាដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦ នៃច្បាប់នេះ រួមមានការបញ្ជាក់ចលនវត្ថុ ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ បញ្ជើទុកលក់ អនុប្បទានសិទ្ធិជាដើម ។
  - ខ- ការលក់គណនី និងកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ។
  - គ- ការជួលទំនិញសម្រាប់រយៈពេលលើសពីមួយឆ្នាំ ។
- ២- ការអនុវត្តន៍ចំពោះប្រតិបត្តិការ ដែលបានកំណត់ក្នុងចំណុចទី ១ ដោយមិនគិតពី ទម្រង់ឬពាក្យពេចន៍ ដែលប្រើក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងឡើយ ហើយទោះបីជាសិទ្ធិលើកម្មសិទ្ធិត្រូវបានកាន់កាប់ ដោយម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ឬកូនបំណុលក៏ដោយ ។
- ៣- ច្បាប់ទាំងឡាយដែលចែងពីសមត្ថភាពចុះកិច្ចសន្យា ដូចជាច្បាប់ស្តីពីទីភ្នាក់ងារ ការធានា ការបង្ខិតបង្ខំ ការភ័ន្តច្រឡំនិងធនក្ស័យ ត្រូវបំពេញបន្ថែមលើច្បាប់នេះ ។
- ៤- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី ១ និងចំណុចទី ២ នៃមាត្រានេះក្តី ច្បាប់នេះមិនអនុវត្តចំពោះ ៖

- ក- ការផ្ទេរសិទ្ធិទាមទារប្រាក់បៀវត្សរបស់និយោជិត ។
- ខ- ការលក់គណនី ឬកិច្ចសន្យាលក់ ដែលមានកិច្ចធានាដែលជាផ្នែកនៃការលក់អាជីវកម្ម រួមទាំងគណនី ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានានេះ ។
- គ- អនុប្បទានគណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬលិខិតស្នាមដែលសម្រាប់តែ គោលបំណងប្រមូលប្រាក់ដែលជំពាក់ ។
- ឃ- ការផ្ទេរសិទ្ធិទទួលប្រាក់តាមកិច្ចសន្យាទៅអនុប្បទានិក ដែលមានកាតព្វកិច្ចអនុវត្ត កិច្ចសន្យា ។
- ង- ការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ គណនីមូលប្បទានប័ត្រ គណនីសញ្ជ័យ សៀវភៅធនាគារ ឬគណនីសាច់ប្រាក់ដទៃទៀត លើកលែងតែផលនៃទ្រព្យធានា ។

មាត្រា ៣.

នៅក្នុងច្បាប់នេះពាក្យបច្ចេកទេសទាំងឡាយ ត្រូវមានន័យដូចកំណត់ខាងក្រោម ៖

- ១- "កសិផល" មានន័យថា ទំនិញរបស់កូនបំណុល ដែលបានពីមុខរបរកសិកម្ម លើកលែង តែឈើឈរ ។ កសិផលរួមមាន ៖
  - ក- ផលដំណាំដែលដាំដុះ កំពុងដុះលូតលាស់ ឬផលដំណាំដែលត្រូវដាំដុះ
  - ខ- ទំនិញផលផលដែលផលិត ក្នុងប្រតិបត្តិការវារីវប្បកម្ម
  - គ- សត្វចិញ្ចឹមគ្រប់ប្រភេទ រាប់ទាំងកូនសត្វដែលកើតហើយ ឬមិនទាន់កើតផងដែរ
  - ឃ- ទំនិញផ្គត់ផ្គង់ដែលប្រើ ឬផលិតក្នុងប្រតិបត្តិការកសិកម្ម
  - ង- ផលដំណាំដែលប្រមូលបាន ឬផលដែលបានមកពីសត្វចិញ្ចឹមគ្រប់ប្រភេទ ហើយមិន ទាន់កែច្នៃ ។
- ២- "ការជួលទំនិញសម្រាប់រយៈពេលលើសពីមួយ (០១) ឆ្នាំ" មានន័យថា ៖
  - ក- ការជួលទំនិញដែលកំណត់រយៈពេលលើសពីមួយ (០១) ឆ្នាំ ។
  - ខ- ការជួលទំនិញដែលគ្មានកំណត់រយៈពេល ទោះបីជារយៈពេលនេះអាចត្រូវបាន កំណត់ថា តិចជាងមួយឆ្នាំក៏ដោយ ។
  - គ- ការជួលទំនិញដែលកំណត់រយៈពេលដំបូងមួយឆ្នាំ ឬតិចជាងមួយឆ្នាំ បើអ្នកជួល បន្តកាន់កាប់ទំនិញដោយបានការឯកភាពពីអ្នកជួលឱ្យនិងគ្មានការអាក់ខាន ឬ គ្មានការ

អាក់ខានជាសារវន្ត ក្នុងរយៈពេលមួយ (០១) ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីអ្នកជួលបានទទួលចលនវត្ថុ នោះមក ប៉ុន្តែកិច្ចសន្យាជួលនេះ មិនក្លាយទៅជាមានរយៈពេល មួយ(០១)ឆ្នាំទេ លើកលែងតែអ្នកជួលបន្តការកាន់កាប់លើសពីមួយ(០១)ឆ្នាំ ។

២- ការជួលទំនិញដែលកំណត់រយៈពេលមួយ(០១)ឆ្នាំ ឬតិចជាងមួយ(០១)ឆ្នាំ កាលណា កិច្ចសន្យាជួលចែងថា អាចបន្តរយៈពេលលើសពីមួយ(០១)ឆ្នាំ ។

៣- "ការទិញ" ការទទួលបានវត្ថុក្នុងឋានៈជាអ្នកទិញ រាប់បញ្ចូលទាំងអ្នកទទួលអំណោយ អ្នកទទួលទ្រព្យធានា ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ឬម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតែក ឬតាមប្រតិបត្តិការដោយស្ម័គ្រចិត្តដែលបង្កើតសិទ្ធិលើទ្រព្យ ។ បុគ្គលដែលទទួលបាន ចលនវត្ថុដោយការទិញហៅថា "អ្នកទិញ" ។

៤- "បញ្ជាក់ការឯកភាព" មានន័យថា ការចុះហត្ថលេខា ឬការឯកភាពលើឈ្មោះ ឬនិមិត្តសញ្ញាផ្សេងៗ ដែលធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់ដៃ ឬតាមវិធីផ្សេងៗ ហើយមានគោល បំណង បញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់ភាគីដែលឯកភាព ឬផ្តល់ការឯកភាព ឬបញ្ជាក់ឱ្យ កំណត់ត្រា មានតម្លៃតាមច្បាប់ ។

៥- "កិច្ចធានា" គឺជាកាតព្វកិច្ចគាំទ្រ ជាអាទិ៍មានកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ ឬកាតព្វកិច្ច បង់ប្រាក់របស់អ្នកចេញលិខិតឥណទាន និងដែលគាំទ្រការបង់ប្រាក់ ឬការបំពេញកាតព្វ កិច្ចលើគណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឯកសារ លិខិតស្នាម ឬទ្រព្យអរូបី ដទៃទៀត ។

៦- "កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា" មានន័យថា កំណត់ត្រាដែលបង្កើតកាតព្វ- កិច្ចបង់ប្រាក់ និងសិទ្ធិប្រតិភោគលើទំនិញ ឬការជួលទំនិញ ។

៧- "កិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ" គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបង្កើត ឬចែងពីសិទ្ធិប្រតិភោគ ។

៨- "កូនបំណុល" មានន័យថា បុគ្គលដែលជំពាក់ប្រាក់ ឬកាតព្វកិច្ច ទោះបុគ្គលនេះ ជាកម្មសិទ្ធិករ ឬបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិលើទ្រព្យធានាក៏ដោយ និងរាប់បញ្ចូលទាំងអ្នក លក់គណនី ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា អ្នកទទួលទំនិញទុកលក់ អ្នកជួល ចលនវត្ថុតាមកិច្ចសន្យាជួល ដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ ។

៩- "កូនបំណុលគណនី" មានន័យថា បុគ្គលដែលជំពាក់កាតព្វកិច្ចក្នុងគណនីក្នុងកិច្ចសន្យា លក់ ដែលមានកិច្ចធានា ឬទ្រព្យអរូបីដទៃទៀត ។

- ១០- "កំណត់ត្រា" គឺជាព័ត៌មានដែលកត់ត្រាតាមមធ្យោបាយទាក់ទងរូបិ ឬ ព័ត៌មានដែលរក្សាទុកក្នុងប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ឬមធ្យោបាយទាក់ទងផ្សេងទៀត និងអាចយកមកប្រើបានក្នុងទម្រង់ដែលអាចយល់ ឬដឹងខ្លឹមសារបាន ។ លិខិតជូនដំណឹង វិសោធនកម្ម លិខិតសុំបន្ត ឬលិខិតសុំបញ្ចប់ត្រូវចាត់ទុកជាកំណត់ត្រា បើបានប្រគល់ជូនការិយាល័យតម្កល់តាមមធ្យោបាយ ដែលការិយាល័យតម្កល់បានកំណត់ ។
- ១១- "គណនី" គឺជាសិទ្ធិទទួលបានការទូទាត់ថ្លៃទំនិញដែលបានលក់ ឬបានជួល ឬថ្លៃសេវាកម្មដែលមិនមែនជាលិខិតស្នាម ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ។
- ១២- "តារាងនៃសិទ្ធិឃាត់ទុក" មានន័យថា ៖
  - ក- បុគ្គលដែលទទួលបានសិទ្ធិ លើទ្រព្យធានារបស់ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា ឬមានសិទ្ធិរឹបអូសទ្រព្យធានារបស់ម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានាតាមវិធីប្តឹងទៅមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដូចជាមន្ត្រីតុលាការ អភិបាល ឬអភិបាលបណ្តោះអាសន្នក្នុងរឿងក្តីក្រុំយធនជាដើម ។
  - ខ- បុគ្គលដែលមានឯកសិទ្ធិទូទៅ ឬឯកសិទ្ធិលើចលនវត្ថុពិសេសតាមច្បាប់ផ្សេង ទៀត ។
- ១៣- "ចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់" គឺជាទំនិញដែលបានភ្ជាប់ទៅនឹងអចលនវត្ថុ ឬមានគោលបំណងតាំងភ្ជាប់ទៅនឹងអចលនវត្ថុ តាមរបៀបមួយដែលនាំឱ្យមានសិទ្ធិប្រត័យក្រុមកើតឡើងតាមច្បាប់ភូមិបាលជាធរមាន នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
- ១៤- "តម្លៃ" មានន័យថាតម្លៃ ដែលបានផ្តល់សម្រាប់សិទ្ធិក្នុងករណីដែលបុគ្គលបានទទួលសិទ្ធិ ៖
  - ក- ជាផ្ទៃនឹងការសន្យាមានសុពលភាពក្នុងការផ្តល់ឥណទាន ទោះបីជាការសន្យា ដែលអាចដកវិញបាន ឬមិនអាចដកវិញបានក៏ដោយ ។
  - ខ- ជាទ្រព្យធានា ឬការទូទាត់ទាំងស្រុង ឬមួយភាគចំពោះការទាមទារពីមុន ។
  - គ- ដោយការទទួលបានប្រគល់ អនុលោមតាមកិច្ចសន្យាទិញដែលមានស្រាប់ ។
  - ឃ- ជាផ្ទៃនឹងអ្វីដែលត្រូវបានផ្តល់ក្នុងការដោះដូរ ឬជាផ្ទៃនឹងការសន្យា ។
- ១៥- "ទំនិញ" គឺជាវត្ថុដែលជាចលនវត្ថុក្នុងពេលដែលសិទ្ធិប្រាតិភោគភ្ជាប់ទៅនឹងវត្ថុនេះ ។ ក្នុងនេះពាក្យថា "ទំនិញសំដៅដល់ផលិតផលរ៉ែ" ដែលត្រូវភ្ជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគនៅពេលដឹកបាន លើឈើដែលបំប្លែងនឹងកាប់ កូនសត្វចិញ្ចឹមគ្រប់ប្រភេទមិនទាន់កើត និង

ផលដំណាំដែលបានដាំដុះ កំពុងលូតលាស់ ឬដែលត្រូវដាំដុះ រាប់បញ្ចូលទាំងផលដំណាំ នៅជាប់នឹងដើម ប្រេង ជ័រ ឬរុក្ខជាតិផងដែរ ។ ពាក្យថា ទំនិញនេះមិនរាប់បញ្ចូល នូវគណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា រូបិយវត្ថុ ឯកសារ ឬលិខិតស្នាមឡើយ ។

១៦- "ទំនិញប្រើប្រាស់" គឺទំនិញដែលបានប្រើប្រាស់ ឬទិញសម្រាប់ប្រើប្រាស់ជាមួយ សម្រាប់គោលបំណងផ្ទាល់ខ្លួន សមាជិកគ្រួសារ ឬសម្រាប់គោលបំណងគ្រួសារទំនិញ ទាំងនេះ មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃសិទ្ធិប្រតិភោគបានទេ លើកលែងតែយានយន្តមានលេខ ស៊េរី ។

១៧- "ទំនិញបញ្ចូលគ្នា" មានន័យថាទំនិញដែលបានលាយបញ្ចូលជាមួយ ទំនិញដទៃ តាមរបៀបមួយដែលអត្តសញ្ញាណនៃទំនិញនេះត្រូវបាត់បង់និងចូលក្នុងទំនិញថ្មី ឬក្នុង សមាសធាតុរួម ។

១៨- "ទ្រព្យអរូបីដទៃទៀត" មានន័យថារាល់ចលនវត្ថុ ឬសិទ្ធិដែលក្រៅពីទំនិញ គណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឯកសារ លិខិតស្នាម និងរូបិយវត្ថុ ។

១៩- "បញ្ជីទុកលក់" គឺជាប្រតិបត្តិការដែលបុគ្គលម្នាក់(អ្នកធ្វើទំនិញទុកលក់) ប្រគល់ ទំនិញឱ្យទៅពាណិជ្ជករ(អ្នកទទួលទំនិញទុកលក់) ដើម្បីលក់ដោយមិនគិតពីទម្រង់នៃ កិច្ចសន្យា ឬពាក្យពេចន៍ដែលប្រើក្នុងកិច្ចសន្យា ហើយ ÷

ក- ពាណិជ្ជករទិញនិងលក់ទំនិញប្រភេទនេះ ប្រើឈ្មោះផ្សេងពីឈ្មោះអ្នកធ្វើទំនិញ ទុកលក់ ។

ខ- ពាណិជ្ជករមិនមែនជាអ្នកលក់ដេញថ្លៃ ។

គ- ទំនិញមិនមែនជាទំនិញប្រើប្រាស់ មុនពេលប្រគល់ឱ្យទៅពាណិជ្ជករ ។

ឃ- ប្រតិបត្តិការនេះមិនបង្កើតសិទ្ធិប្រតិភោគ ដែលធានាកាតព្វកិច្ចនោះទេ ។

២០- "បុគ្គល" មានន័យថារូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលច្បាប់កម្ពុជាទទួលស្គាល់ ។

២១- "អ្នកទិញក្នុងអាជីវកម្មធម្មតា" មានន័យថា បុគ្គលដែលទិញទំនិញពីបុគ្គលដែល ប្រកបអាជីវកម្មលក់ទំនិញ ក្នុងប្រភេទទំនិញដែលបានទិញ បើអ្នកទិញបានទិញដោយ សុចរិត ហើយមិនបានដឹងថាការលក់នេះបំពានលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គលផ្សេងទេ ។

២២- "ផលនៃទ្រព្យធានា" មានន័យថា អ្វីដែលទទួលបាននៅពេលលក់ ជួល ឬផ្តល់ អាជ្ញាប័ណ្ណ ដោះដូរ ឬការជម្រះចោលទ្រព្យធានាតាមវិធីផ្សេងពីនេះ ។ គឺអ្វីៗដែល

ប្រមូលបានពីទ្រព្យធានា អ្វីៗត្រូវបានបែងចែកពីទ្រព្យធានា ដូចជាសិទ្ធិដែលផុស
ចេញពីទ្រព្យធានា បណ្តឹងទាមទារដែលកើតចេញពីការខាតបង់ ការមិនគោរព
តាមវិការៈ ឬការខូចខាតទ្រព្យធានា ទៅតាមកំរិតតម្លៃនៃទ្រព្យធានា ថ្លៃធានា
រ៉ាប់រងដែលត្រូវសងដោយសារ ការខាតបង់ ឬការមិនគោរពតាមវិការៈ ឬការខូចខាត
ទ្រព្យធានា ទៅតាមកំរិតតម្លៃទ្រព្យ ធានា និងតាមកំរិតដែលត្រូវចេញសងកូនបំណុល
ឬម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ។ “ផលជារូបិយវត្ថុ” មានន័យថា ផលជាសាច់ប្រាក់
មូលប្បទានប័ត្រ មូលនិធិដែលធ្វើក្នុងធនាគារ និងផលនៃទ្រព្យធានា ដែលមាន
លក្ខណៈដូចគ្នានេះ ។

២៣- “ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា” មានន័យថា អ្នកឱ្យខ្ចី អ្នកលក់ ឬបុគ្គលដែល
ទទួលសិទ្ធិប្រតិភោគ តាមកិច្ចសន្យាប្រតិភោគ រាប់បញ្ចូលទាំងបុគ្គលដែលបានទិញ
គណនី ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា អ្នកធ្វើទំនិញទុកលក់ និងអ្នកជួលឱ្យដែល
ជួលទំនិញតាមការកំណត់នៃច្បាប់នេះ ។

២៤- “ម្ចាស់បំណុលក្នុងលិខិតជូនដំណឹង” គឺជាបុគ្គលដែលដាក់ឈ្មោះជាម្ចាស់បំណុល ដែល
មានកិច្ចធានា ឬតំណាងរបស់ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងដំបូង
ឬវិសោធនកម្មដែលបានតម្កល់ ។ បុគ្គលនេះមានឋានៈជាម្ចាស់បំណុលដែលមាន
កិច្ចធានា ក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ក្នុងរយៈពេលតម្កល់ ឬរហូតដល់ពេលបានតម្កល់
វិសោធនកម្ម ដែលលុបឈ្មោះម្ចាស់បំណុលនេះ ឬរហូតដល់ពេលលិខិតសុំបញ្ចប់
សិទ្ធិប្រតិភោគ របស់ម្ចាស់ បំណុលក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ឬរហូតដល់ពេលដែលលិខិត
ជូនដំណឹងទាក់ទិននឹងម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា ផុតរយៈពេលកំណត់ ។

២៥- “យានយន្តមានលេខស៊េរី” មានន័យថា យានយន្ត រថសណ្តោង អាកាសយាន កាណូត
ឬទូកដែលមានម៉ាស៊ីន បើយានយន្តទាំងនេះមិនមែនជាសារពើភណ្ឌរបស់កូនបំណុល ។

២៦- “លិខិតស្នាម” គឺជាកំណត់ត្រាដែលបង្ហាញភស្តុតាងពីសិទ្ធិទទួលប្រាក់ ដែលមិនមែន
ជាកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ ឬកិច្ចសន្យាជួល និងការផ្ទេរមួយប្រភេទដែលកើតឡើង
តាមការប្រគល់ក្នុងអាជីវកម្មធម្មតាដោយមានបិដ្ឋិលេខចំណារខ្ទងឬអនុប្បទានសិទ្ធិ ។
ពាក្យ នេះរាប់បញ្ចូលទាំងភស្តុតាងនៃសិទ្ធិប្រតិភោគផងដែរ ។

២៧- “លិខិតជូនដំណឹង” គឺជាកំណត់ត្រាដែលបានតម្កល់ ឬដាក់ជូនដើម្បីតម្កល់នៅ

ការិយាល័យតម្កល់ ។ ពាក្យនេះរាប់បញ្ចូលទាំងវិសោធនកម្ម លិខិតសុំបន្ត និង លិខិតសុំបញ្ចប់ដែលបានតម្កល់ ឬដាក់ជូនដើម្បីតម្កល់ ។

២៨- "វត្ថុចំណុះ" សំដៅដល់ចលនទ្រព្យដែលបានផ្តុំបញ្ចូលជាមួយចលនវត្ថុផ្សេង តាមរបៀបដែលមិនធ្វើឱ្យបាត់បង់អត្តសញ្ញាណនៃចលនវត្ថុចម្បងនោះទេ ។

២៩- "សារពើភណ្ឌ" គឺជាទំនិញដែលបុគ្គលកាន់កាប់សម្រាប់លក់ ជួល ឬជាវត្ថុធាតុដើមគំរោងដែលកំពុងដំណើរការ សម្ភារៈដែលប្រើប្រាស់ក្នុងអាជីវកម្ម ។

៣០- "សិទ្ធិប្រតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញ" មានន័យថាសិទ្ធិប្រតិភោគដែល ៖

ក- ត្រូវបានយក ឬរក្សាទុកដោយអ្នកលក់ទំនិញដើម្បីធានាតម្លៃទំនិញនោះទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក

ខ- ត្រូវបានយកដោយបុគ្គល ក្រៅពីអ្នកលក់ដែលបានបង់តម្លៃ ដើម្បីឱ្យកូនបំណុលទទួលបានសិទ្ធិ ឬការប្រើប្រាស់ទំនិញតាមរយៈការបង្កើតកាតព្វកិច្ច បើតម្លៃនោះបានប្រើតាមគោលបំណងនេះប្រាកដមែន ។

៣១- "អនុប្បទានសិទ្ធិ" គឺជាការផ្ទេរពីបុគ្គលម្នាក់ទៅបុគ្គលម្នាក់ នូវសិទ្ធិទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកលើគណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឯកសារ លិខិតស្នាម ឬ សិទ្ធិទទួលបានការបង់ប្រាក់ផ្សេងទៀត ។

បុគ្គលដែលផ្ទេរសិទ្ធិនេះហៅថា អនុប្បទាយី និងបុគ្គលដែលទទួលសិទ្ធិផ្ទេរហៅថា អនុប្បទានិក ។

៣២- "អ្នកជួលក្នុងអាជីវកម្មធម្មតា" គឺជាបុគ្គលដែលបានជួលទំនិញតាមប្រភេទនៃ ទំនិញក្នុងអាជីវកម្មពីបុគ្គលដែលមានអាជីវកម្មលក់ ឬជួលទំនិញធម្មតាដោយសុចរិតនិងមិនដឹងថាការជួលនេះបំពានលើសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិ ឬសិទ្ធិប្រតិភោគ ឬសិទ្ធិរបស់តតិយជនលើទំនិញនេះឡើយ ។ "កិច្ចសន្យាលក់បណ្តាក់" អាចធ្វើឡើងជាថ្មីនឹងរូបិយវត្ថុ ឬទ្រព្យ ផ្សេងទៀត ។

៣៣- "ឧបករណ៍" មានន័យថា ទំនិញ លើកលែងតែកសិផល សារពើភណ្ឌ ទំនិញប្រើប្រាស់ ឬយានយន្តមានលេខស៊េរី ។

៣៤- "ឯកសារ" មានន័យថា ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ឬបង្កាន់ដៃ ជាអាទិ៍មានប័ណ្ណដឹកជញ្ជូន សក្ខីប័ត្រកំពង់ផែ បង្កាន់ដៃយូរ៉ាង ដែលចេញដោយបុគ្គលដែលធ្វើអាជីវកម្មដឹកជញ្ជូន ឬ

ស្តុកទំនិញ ។

មាត្រា ៤.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគ គឺជាសិទ្ធិប្រតិភោគលើទ្រព្យធានា ដែលដាក់ធានាការបំពេញកាតព្វកិច្ច
- ២- បុគ្គលគ្រប់រូបអាចផ្តល់ ឬទទួលសិទ្ធិប្រតិភោគ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះលើកលែងតែប្រការ ដែលមានចែងក្នុងចំណុចទី ៣ នៃមាត្រានេះ ។
- ៣- មិនអាចបង្កើតសិទ្ធិប្រតិភោគ លើទំនិញប្រើប្រាស់បានទេ លើកលែងតែសិទ្ធិប្រតិភោគលើប្រាក់ខ្លីទិញលើទំនិញរបស់កូនបំណុល ។
- ៤- មិនអាចចាត់ទុកថា សិទ្ធិប្រតិភោគគ្មានសុពលភាពទេ បើកូនបំណុលមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ កាន់កាប់ លក់ ដោះដូរ បញ្ចូលគ្នា ឬជម្រះចោលទ្រព្យធានា ។

មាត្រា ៥.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគអាចធានាកាតព្វកិច្ចមួយ ឬច្រើន ដែលចែងជាក់លាក់ ឬប្រើពាក្យទូទៅបាន ។
- ២- កាតព្វកិច្ចប្រតិភោគជាកាតព្វកិច្ចជារូបិយវត្ថុ ឬមិនមែនជារូបិយវត្ថុ ។
- ៣- កាតព្វកិច្ចប្រតិភោគ ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬច្បាប់របស់បរទេស ទោះបីជាក្នុងករណីណាមួយក៏ដោយ បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះក៏ត្រូវអនុវត្តផងដែរ ។
- ៤- សិទ្ធិប្រតិភោគអាចធានាកាតព្វកិច្ចអនាគតបាន ទោះបីជាកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬកាតព្វកិច្ចមានលក្ខខណ្ឌ និងកាតព្វកិច្ចតាមជំរើសក៏ដោយ ។
- ៥- តាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី សិទ្ធិប្រតិភោគអាចធានាបុរេកាតព្វកិច្ចបាន ។

មាត្រា ៦.

- ១- ទ្រព្យធានាអាចជាទំនិញ និងចលនវត្ថុគ្រប់ប្រភេទបាន ។
- ២- ទ្រព្យធានាអាចជាទ្រព្យអរូបិយ ជាអាទិ៍មានសិទ្ធិប្រតិភោគ សិទ្ធិលើបំណុលនិង ទ្រព្យអរូបិយដទៃទៀត ។

- ៣- ទ្រព្យធានាអាចជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ។
- ៤- ទ្រព្យធានាអាចជាទ្រព្យដែលមានក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ឬអាចកើតឡើងនាពេលអនាគត
- ៥- ទ្រព្យធានាអាចស្ថិតនៅទីណាក៏បាន ទោះបីនៅក្នុង ឬនៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក៏ដោយ ។
- ៦- ទ្រព្យធានាអាចជាគណនី និងកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានាដែលបានលក់ទំនិញដែលបានធ្វើទុកលក់ ទំនិញដែលបានជួលហើយនិងផលនៃទ្រព្យធានា ។
- ៧- សេចក្តីអធិប្បាយពីទ្រព្យធានាត្រូវចាត់ទុកថាគ្រប់គ្រាន់ បើក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយនោះមានបញ្ជាក់សមស្របពីអត្តសញ្ញាណទ្រព្យធានា ។ សេចក្តីអធិប្បាយពីទ្រព្យធានាអាចចែងជាពាក្យទូទៅបាន លើកលែងតែយានយន្តមានលេខស៊េរី ។ សេចក្តីអធិប្បាយថា "ទ្រព្យសកម្មទាំងអស់" ឬ "ចលនទ្រព្យទាំងអស់" របស់កូនបំណុលត្រូវចាត់ទុកជាសេចក្តីអធិប្បាយគ្រប់គ្រាន់ លើកលែងតែសេចក្តីអធិប្បាយពីទំនិញប្រើប្រាស់ ។

មាត្រា ៧.

- ១- កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគ ត្រូវតែធ្វើឡើងតាមទម្រង់កំណត់ត្រាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគ អាចកើតឡើងពីកំណត់ត្រាច្រើនដែលដាក់បញ្ចូលគ្នា ។
- ២- កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគ ត្រូវមានប្រសិទ្ធភាពស្របតាមលក្ខខណ្ឌរវាងភាគី និងមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះអ្នកទិញទ្រព្យធានានិងម្ចាស់បំណុល លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិ ផ្សេងទៀតក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ៣- កិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគអាចចែងពីសិទ្ធិប្រាតិភោគច្រើនជាងមួយបាន ។

មាត្រា ៨.

- ១- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការឃុំគ្រង និងថែរក្សាទ្រព្យធានាដែលខ្លួនកាន់កាប់ឱ្យបានគង់វង់ ។
- ២- លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ បើទ្រព្យធានាស្ថិតក្នុងការកាន់កាប់របស់ម្ចាស់បំណុល ៖

- ក- ចំណាយសមស្របត្រូវចេញដោយកូនបំណុល និងធានាដោយទ្រព្យធានារាប់បញ្ចូល ទាំងថ្លៃធានារ៉ាប់រង ពន្ធអាករនិងថ្លៃចំណាយទាក់ទិននឹងទ្រព្យធានា ។
- ខ- ហានិភ័យនៃការបាត់បង់ ឬការខូចខាតដោយគ្រោះថ្នាក់ គឺជាបន្ទុករបស់កូនបំណុល ចំពោះតែប្រាក់ ដែលលើសពីថ្លៃសំណងធានារ៉ាប់រង ។
- គ- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាចរក្សាទុកផលនៃទ្រព្យធានាជាសិទ្ធិប្រាតិភោគ បន្ថែម លើកលែងតែផលជារូបិយវត្ថុ ហើយបើមានផលជារូបិយវត្ថុ ត្រូវប្រើដើម្បី ទូទាត់កាតព្វកិច្ចប្រាតិភោគ លើកលែងតែផលជារូបិយវត្ថុនោះត្រូវបានផ្ទេរឱ្យទៅកូន បំណុលរួចហើយ ។

មាត្រា ៩.

- ១- សិទ្ធិប្រាតិភោគភ្ជាប់ទៅនឹងទ្រព្យធានា ហើយអាចបង្ខំឱ្យកូនបំណុលនិងភាគីទីបី ប្រតិបត្តិតាមបានចំពោះទ្រព្យធានា តែក្នុងករណីដែល
- ក- កូនបំណុលបានបញ្ជាក់ការឯកភាព លើកិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគដែលចែងពី ទ្រព្យធានា
- ខ- ម្ចាស់បំណុលបានផ្តល់តម្លៃឱ្យទៅកូនបំណុល
- គ- កូនបំណុលមានសិទ្ធិលើទ្រព្យធានា ឬអំណាចផ្ទេរសិទ្ធិលើទ្រព្យធានាឱ្យទៅម្ចាស់ បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ។
- ២- លើកលែងតែភាគីបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ការភ្ជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគទៅនឹង ទ្រព្យ ធានាផ្តល់ឱ្យម្ចាស់បំណុល មានកិច្ចធានានូវសិទ្ធិលើផលនៃទ្រព្យធានាដូចមានចែង ក្នុងច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ២
សុក្រិតកម្ម និង អាទិភាព

មាត្រា ១០.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព កាលណាសិទ្ធិប្រតិភោគនេះបានភ្ជាប់ទៅនឹងទ្រព្យធានា និងបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទាំងអស់នៃមាត្រានេះ ។
- ២- ដើម្បីឱ្យសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព ត្រូវតែតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងតាមច្បាប់នេះ លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិចែងផ្សេងក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ៣- សិទ្ធិប្រតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញទំនិញប្រើប្រាស់ មានសុក្រិតភាពនៅពេលដែលសិទ្ធិប្រតិភោគភ្ជាប់នឹងទំនិញនោះ ហើយមិនចាំបាច់តម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដើម្បីធ្វើសុក្រិតកម្មឡើយ ។
- ៤- សិទ្ធិប្រតិភោគលើទំនិញ លិខិតស្នាម ឯកសារ ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានាអាចមានសុក្រិតភាព ដោយការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ឬដោយម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាកាន់កាប់ទ្រព្យធានា ។
- ៥- សិទ្ធិប្រតិភោគបន្តមានសុក្រិតភាពដោយការកាន់កាប់ គិតចាប់ពីពេលកាន់កាប់ ហើយសុក្រិតភាពនេះ ត្រូវបន្តអនុភាពតែក្នុងពេលមានការកាន់កាប់ប៉ុណ្ណោះ ។
- ៦- សិទ្ធិប្រតិភោគលើរូបិយវត្ថុ អាចមានសុក្រិតភាពតែក្នុងករណីដែលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាបានកាន់កាប់រូបិយវត្ថុ លើកលែងតែផលទ្រព្យធានាដែលជារូបិយវត្ថុ ។
- ៧- សិទ្ធិប្រតិភោគលើឃ្លានយន្តមានលេខស៊េរី អាចត្រូវធ្វើសុក្រិតកម្មដោយការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដែលពណ៌នាជាទូទៅ ឬបញ្ជាក់ពីលេខស៊េរីនៃឃ្លានយន្តនោះ ។
- ៨- សិទ្ធិប្រតិភោគក្រៅពីសិទ្ធិប្រតិភោគលើរូបិយវត្ថុ អាចត្រូវធ្វើសុក្រិតកម្មមុន ឬក្នុងពេល ឬបន្ទាប់ពីរយៈពេលដែលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាបានកាន់កាប់ទ្រព្យធានា ។
- ៩- មិនចាំបាច់តម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ដើម្បីធ្វើសុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគលើផលនៃទ្រព្យធានាឡើយ ។

- ១០- កាលណាទំនិញស្ថិតក្នុងការកាន់កាប់របស់អ្នកទទួលបញ្ជី ដែលបានចេញឯកសារបញ្ជាក់ពីទំនិញនេះ សិទ្ធិប្រតិភោគលើទំនិញអាចមានសុក្រិតភាព ដោយការធ្វើសុក្រិតកម្ម សិទ្ធិប្រតិភោគលើឯកសារនោះ ។ សិទ្ធិប្រតិភោគដែលត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្មតាមមធ្យោបាយផ្សេង ក្នុងអំឡុងពេលដែលអ្នកទទួលបញ្ជីកាន់កាប់ទំនិញត្រូវមានអាទិភាពក្នុងលំដាប់បន្ទាប់ពីសិទ្ធិប្រតិភោគ ដែលត្រូវធ្វើសុក្រិតកម្មលើឯកសារ ។
- ១១- ការធ្វើសុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគលើទ្រព្យធានា នាំឱ្យសិទ្ធិប្រតិភោគលើកិច្ចធានាដែលគាំទ្រទ្រព្យធានានេះត្រូវមានសុក្រិតភាពផងដែរ ។ ភាគីមិនចាំបាច់តម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ដើម្បីធ្វើសុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគលើកិច្ចធានានេះឡើយ ។
- ១២- ការធ្វើសុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគលើសិទ្ធិទទួលប្រាក់ ឬការបំពេញកាតព្វកិច្ចនាំឱ្យសិទ្ធិប្រតិភោគលើកិច្ចសន្យាអ៊ីប៉ូតែកស្តីពីអចលនទ្រព្យ ដែលធានាសិទ្ធិទទួលប្រាក់នោះ មានសុក្រិតភាពផងដែរ ។

មាត្រា ១១.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគត្រូវមានសុក្រិតភាពជាបន្ត បើដំបូងត្រូវធ្វើសុក្រិតកម្មតាមរបៀប មួយហើយក្រោយមកមានសុក្រិតភាពតាមរបៀបផ្សេង បើគ្មានចន្លោះរយៈពេលដែលគ្មានសុក្រិតភាពរវាងចំណុចទាំងពីរនេះទេ ។
- ២- ក្នុងករណីដែលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ផ្ទេរសិទ្ធិប្រតិភោគដែលមានសុក្រិតភាព មិនចាំបាច់តម្កល់លិខិតជូនដំណឹងតាមច្បាប់នេះ ដើម្បីបន្តសុក្រិតភាពសិទ្ធិប្រតិភោគចំពោះម្ចាស់បំណុលរបស់កូនបំណុល និងបុគ្គលដែលទទួលទ្រព្យធានាពីកូនបំណុលឡើយ ។

មាត្រា ១២.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគច្រើនលើទ្រព្យធានាតែមួយ ត្រូវមានអាទិភាពអនុលោមតាមពេលនៃការតម្កល់ ឬការធ្វើសុក្រិតកម្ម លើកលែងតែច្បាប់នេះចែងផ្សេងពីនេះ ។
- ២- អាទិភាពត្រូវគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងពីទ្រព្យធានា ឬពីពេលដែលសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព គឺយកកាលបរិច្ឆេទណាមួយ ដែលកើត

ឡើងមុន បើគ្មានចន្លោះរយៈពេលដែលគ្មានការតម្កល់និងគ្មានសុក្រិតភាពក្រោយ ពីនេះទេ ។

- ៣- សិទ្ធិប្រតិភោគដែលត្រូវភ្ជាប់នឹងទ្រព្យធានាមុនគេ ត្រូវមានអាទិភាពលើសិទ្ធិប្រតិភោគផ្សេងទៀត ដែលមិនបានតម្កល់ ឬមិនបានធ្វើសុក្រិតកម្ម ។
- ៤- កាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់ ឬសុក្រិតកម្មសម្រាប់ទ្រព្យធានា ត្រូវចាត់ទុកជាកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់ ឬសុក្រិតកម្មសម្រាប់ផលនៃទ្រព្យធានានេះផងដែរ ។

មាត្រា ១៣.

សិទ្ធិប្រតិភោគមានអាទិភាពលើសិទ្ធិរបស់គាហកនៃសិទ្ធិឃាត់ទុក លើកលែងតែ គាហកនៃសិទ្ធិឃាត់ទុកបានតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនតាមច្បាប់នេះ ៖

- ១- មុនពេលសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព
- ២- មុនពេលម្ចាស់បំណុលតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងពីទ្រព្យធានា ។

មាត្រា ១៤.

១- បុគ្គលត្រូវទទួលទ្រព្យធានាដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រតិភោគ បើបុគ្គលបានទិញ និងផ្តល់តម្លៃដោយមិនបានដឹងថាមានសិទ្ធិប្រតិភោគ និងមុនពេលដែលសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព ។ ក្នុងករណីទ្រព្យធានាជាទ្រព្យរូបិ បុគ្គលនឹងទទួលបានទ្រព្យធានាដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រតិភោគ បើបុគ្គលបានទិញផ្តល់តម្លៃ និងទទួលទ្រព្យធានាដោយមិនបានដឹងថាមានសិទ្ធិប្រតិភោគ និងមុនពេលដែលសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព ។

២- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី១ក្តី អ្នកទិញក្នុងអាជីវកម្មធម្មតាត្រូវទទួលកម្មសិទ្ធិដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រតិភោគលើទំនិញឡើយ ទោះបីសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាពក៏ដោយ និង ទោះបីជាអ្នកទិញបានដឹងថា មានជាប់សិទ្ធិប្រតិភោគក៏ដោយ ។

៣- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី១ក្តី អ្នកទិញទំនិញប្រើប្រាស់នឹងទទួលបានកម្មសិទ្ធិដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រតិភោគលើទំនិញ ទោះបីសិទ្ធិប្រតិភោគមាន ឬគ្មានសុក្រិតភាពក៏ដោយ បើអ្នកទិញបានទិញដោយមិនដឹងថាមានសិទ្ធិប្រតិភោគ និងមុនពេលមានការ

តម្កល់លិខិតជូនដំណឹងពីទំនិញប្រើប្រាស់នេះ ។

- ៤- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី១ក្តី អ្នកទិញយានយន្តមានលេខសេរី ត្រូវទទួលយានយន្តមានលេខសេរី ដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ តែក្នុងករណីដែលអ្នកទិញបានទិញដោយមិនបានដឹងថាមានសិទ្ធិប្រាតិភោគ ហើយលិខិតជូនដំណឹងដែលតម្កល់មិនបានពណ៌នាពីយានយន្តមានលេខសេរីនេះ ឬលិខិតជូនដំណឹងដែលតម្កល់នោះបានចុះលេខសេរីមិនត្រឹមត្រូវ ។
- ៥- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី១ក្តី អ្នកទិញកសិផលត្រូវទទួលបាន ៖
  - ក- កសិផលដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ បើអ្នកទិញយកកសិផលទៅប្រើជាទំនិញប្រើប្រាស់ ។
  - ខ- កសិផលដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ បើអ្នកទិញយកកសិផលទៅប្រើក្នុងគោលបំណងក្រៅពីទំនិញប្រើប្រាស់ ហើយអ្នកទិញបានផ្តល់តម្លៃ និងបានទទួលកសិផលដោយមិនបានដឹងថាមានសិទ្ធិប្រាតិភោគ និងមុនពេលសិទ្ធិប្រាតិភោគ មានសុក្រិតភាព
  - ៦- អ្នកទទួលប្រាក់ផ្ទេរត្រូវទទួលប្រាក់ដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ លើកលែងតែអ្នកទទួលបានសុំ គ្រលំជាមួយកូនបំណុលដោយបំពានលើសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ។
  - ៧- អ្នកទទួលផលនៃទ្រព្យធានាដែលជាមូលនិធិក្នុងគណនីប្រាក់បញ្ញើ គណនីមូលប្បទានប័ត្រ គណនីសញ្ជ័យ សៀវភៅធនាគារ ឬគណនីសាច់ប្រាក់ដទៃទៀត ត្រូវទទួលបានមូលនិធិដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ លើកលែងតែអ្នកទទួលបានសុំ គ្រលំជាមួយកូនបំណុលដោយបំពានលើសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ។

មាត្រា ១៥.

- ១- អ្នកជួលទ្រព្យធានាត្រូវទទួលបានសិទ្ធិ ដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ បើអ្នកជួលបានទទួលទំនិញ ដោយមិនបានដឹងថាមានសិទ្ធិប្រាតិភោគ និងមុនពេលដែលសិទ្ធិប្រាតិភោគមានសុក្រិតភាព ។
- ២- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី១ក្តី អ្នកជួលទំនិញក្នុងអាជីវកម្មធម្មតាត្រូវទទួលបានសិទ្ធិដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគលើទំនិញ ទោះបីសិទ្ធិប្រាតិភោគមានសុក្រិតភាព និង

ទោះបីជាអ្នកជួលបានដឹងថាមានសិទ្ធិប្រាតិភោគក៏ដោយ ។

- ៣- ថ្វីបើមានចែងក្នុងចំណុចទី១ក្តី អ្នកជួលត្រូវទទួលបានយានយន្តមានលេខស៊េរី ដោយគ្មានជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ តែក្នុងករណីដែលអ្នកជួលបានជួលដោយមិនបានដឹងថា មានសិទ្ធិប្រាតិភោគ ហើយលិខិតជូនដំណឹងដែលតម្កល់មិនបានពណ៌នាត្រឹមត្រូវពីយាន យន្តមានលេខស៊េរីនេះ ។

មាត្រា ១៦.

បើបុគ្គលតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងពីសិទ្ធិប្រាតិភោគលើប្រាក់ខ្លីទិញមុនពេល ឬក្នុងអំឡុង ពេលប្រាំ(០៥) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកូនបំណុលបានទទួលទំនិញ សិទ្ធិប្រាតិភោគនេះមានអាទិភាព លើសិទ្ធិរបស់អ្នកទិញអ្នកជួល ឬគាហកនៃសិទ្ធិឃាត់ទុកដែលកើតឡើងក្នុងចន្លោះ ពេលដែល សិទ្ធិប្រាតិភោគភ្ជាប់នឹងទំនិញ និងពេលនៃការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ។

មាត្រា ១៧.

- ១- សិទ្ធិប្រាតិភោគត្រូវបន្តភ្ជាប់នឹងទ្រព្យធានា ថ្វីបើមានការលក់ ការជួល ការផ្តល់ អាជ្ញាប័ណ្ណ ការដូរ ឬការជម្រះចោលទ្រព្យធានាក្តី លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិ ចែងផ្សេង ក្នុងច្បាប់នេះ ឬភាគីបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ។
- ២- នៅពេលជម្រះចោលទ្រព្យធានា សិទ្ធិប្រាតិភោគត្រូវបន្តភ្ជាប់នឹងផលនៃទ្រព្យធានា លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិចែងផ្សេងក្នុងច្បាប់នេះ ឬភាគីបានព្រមព្រៀងផ្សេងនេះ ។
- ៣- សិទ្ធិប្រាតិភោគលើផលនៃទ្រព្យធានា គឺជាសិទ្ធិប្រាតិភោគមានសុក្រិតភាពជាបន្ត ក្នុងករណីដែលសិទ្ធិប្រាតិភោគលើទ្រព្យធានាដើម ត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្ម ប៉ុន្តែសិទ្ធិនេះ ក្លាយទៅជាគ្មានសុក្រិតភាពក្នុងរយៈពេល ម្ភៃ(២០) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកូនបំណុលទទួល ផលនៃទ្រព្យធានានេះ លើកលែងតែ
  - បានតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងសម្រាប់ទ្រព្យធានាដើម ហើយផលនៃទ្រព្យធានាជា រូបិយវត្ថុ ឬផលនៃទ្រព្យធានាមានលក្ខណៈដូចបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ឬ
  - សិទ្ធិប្រាតិភោគលើផលនៃទ្រព្យធានា ត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្មមុនផុតរយៈពេលម្ភៃ (២០) ថ្ងៃ ។

មាត្រា ១៨.

- ១- សិទ្ធិប្រាតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញឧបករណ៍ ដែលមានសុក្រិតភាពត្រូវមានអាទិភាពលើសិទ្ធិប្រាតិភោគឯទៀតលើឧបករណ៍តែមួយ និងមានអាទិភាពលើផលនៃឧបករណ៍ផងដែរ បើសិទ្ធិប្រាតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្មនៅពេលដែលកូនបំណុលបាន កាន់កាប់ឧបករណ៍ ឬក្នុងរយៈពេលប្រាំ(០៥) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការកាន់កាប់ ។
- ២- សិទ្ធិប្រាតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញសារពើភណ្ឌ ឬសត្វចិញ្ចឹមគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវមានអាទិភាពលើសិទ្ធិប្រាតិភោគផ្សេងទៀតលើសារពើភណ្ឌ ឬសត្វចិញ្ចឹមប្រភេទតែមួយប្រសិន បើ ៖
  - ក- សិទ្ធិប្រាតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញ ត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្មនៅពេលដែលកូនបំណុលបានកាន់កាប់សារពើភណ្ឌ ឬសត្វចិញ្ចឹមគ្រប់ប្រភេទ និង
  - ខ- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាពីប្រាក់ខ្ចីទិញ ជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់អ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគផ្សេងទៀត បើអ្នកកាន់កាប់នោះបានតម្កល់ លិខិតជូនដំណឹងសម្រាប់សារពើភណ្ឌឬសត្វចិញ្ចឹមប្រភេទដូចគ្នា មុនពេលដែល ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាពីប្រាក់ខ្ចីទិញបានតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ។ លិខិតជូនដំណឹងត្រូវតែអធិប្បាយអំពីសារពើភណ្ឌ ឬសត្វចិញ្ចឹមគ្រប់ប្រភេទ និង បញ្ជាក់ថាបុគ្គលដែលផ្តល់លិខិតជូនដំណឹងបានទទួល ឬនឹងបានទទួលសិទ្ធិប្រាតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញសារពើភណ្ឌ ឬសត្វចិញ្ចឹមរបស់កូនបំណុល ។

មាត្រា ១៩.

សិទ្ធិឃាត់ទុកទំនិញដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ ត្រូវមានអាទិភាពលើសិទ្ធិប្រាតិភោគដែលមានសុក្រិតភាព ប្រសិនបើ

- ១- សិទ្ធិឃាត់ទុកត្រូវបង្កើតជាផលប្រយោជន៍របស់បុគ្គល ដែលកាន់កាប់ទំនិញសម្រាប់ធានាការទូទាត់ថ្លៃសំភារៈ ឬសេវាកម្មដែលទាក់ទិននឹងទំនិញ និង
- ២- សំភារៈ ឬសេវាកម្មនោះត្រូវបានផ្តល់ក្នុងដំណើរការអាជីវកម្មធម្មតា ។

មាត្រា ២០.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគអាចបង្កើតលើទំនិញដែលជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ហើយអាចបន្តភ្ជាប់នឹងទំនិញដែលក្លាយទៅជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ។
- ២- សិទ្ធិប្រតិភោគ លើសំភារៈសំណង់ធម្មតាត្រូវបញ្ចប់នៅពេលសំភារៈនោះត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងអចលនវត្ថុ ។
- ៣- ម៉ាស៊ីននៃរោងចក្រ ម៉ាស៊ីនប្រើក្នុងការិយាល័យដែលអាចរុះរើបានដោយងាយស្រួល បរិក្ខារក្នុងផ្ទះ ឬវត្ថុដទៃទៀតដែលអាចយកទៅប្រើដាច់ដោយឡែកពីដី និងអាគារ បាន មិនចាត់ទុកជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ឡើយ ។ អាទិភាពលើចលនវត្ថុទាំងនេះមិនត្រូវកំណត់តាមមាត្រានេះទេ ហើយមិនរងឥទ្ធិពលពីសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ឬម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតែក លើដីឡើយ ។
- ៤- សិទ្ធិប្រតិភោគលើចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ត្រូវមានអាទិភាពបន្ទាប់ពីសិទ្ធិប្រតិបត្តិលើអចលនវត្ថុ លើកលែងតែសិទ្ធិដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ៥- សិទ្ធិប្រតិភោគលើចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ដែលមានសុក្រិតភាព មានអាទិភាពលើសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ គាហកនៃសិទ្ធិឃាត់ទុក ឬម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតែក ទោះបីជាខបញ្ញត្តិនៃកិច្ចសន្យាអ៊ីប៉ូតែកចែងផ្សេងពីនេះក្តី ប្រសិនបើ
- ក- លិខិតជូនដំណឹង ត្រូវបានតម្កល់មុនការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងពីសិទ្ធិរបស់ គាហកនៃសិទ្ធិឃាត់ទុកដែលច្បាប់នេះតម្រូវ ឬមុនពេលចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាអ៊ីប៉ូតែក ឬមុនពេលចុះបញ្ជីសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ នៅការិយាល័យចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុដែលមានសមត្ថកិច្ច ឬ
- ខ- សិទ្ធិប្រតិភោគជាសិទ្ធិប្រតិភោគលើប្រាក់ខ្ចីទិញ ដែលកូនបំណុលបានផ្តល់មុនពេលទំនិញក្លាយទៅជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ហើយលិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានតម្កល់មុនពេលទំនិញក្លាយទៅជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ឬប្រាំ(០៥) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទំនិញនេះក្លាយទៅជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ។

អាទិភាពដែលបង្កើតក្នុងចំណុច ខ នៃវាក្យខណ្ឌនេះ មិនមានប្រសិទ្ធភាពលើអ៊ីប៉ូតែកធានាការសាងសង់ឡើយ ។ ត្រូវចាត់ទុកជាអ៊ីប៉ូតែកធានាការសាងសង់ រាល់អ៊ីប៉ូតែកដែល

ធានាកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ថ្លៃសាងសង់ ដើម្បីកែលំអលើអចលនទ្រព្យ ហើយអចលនទ្រព្យ ដែលបានដាក់អ៊ីប៉ូតែកធានាកាតព្វកិច្ចនេះ ត្រូវបានចុះបញ្ជីតាមច្បាប់ភូមិបាលជាធរមាននៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

- ៦- ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា ដែលមានអាទិភាពតាមមាត្រានេះ អាចដក ឬរុះរើ យកចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់វិញនៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុល ។
- ក- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាដែលដក ឬរុះរើយកចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ត្រូវតែចេញថ្លៃ ជួសជុលការខូចខាតលើអចលនទ្រព្យភ្លាមៗ ឱ្យទៅម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតែកដែលមិន មែនជាកូនបំណុល ។
- ខ- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា មិនចាំបាច់ចេញសំណងជូនម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតែក ឬកម្មសិទ្ធិករចំពោះការចុះតម្លៃដោយសារគ្មានទំនិញ ដែលបានយកចេញ ឬដោយ ភាពចាំបាច់នៃការដាក់ជំនួសវិញឡើយ ។
- គ- បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទារសំណងនេះអាចបដិសេធការយកចេញ ឬការរុះរើ រហូត ទាល់តែម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានាផ្តល់ការធានាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបំពេញកាតព្វ កិច្ច ចេញសំណងនេះ ។

មាត្រា ២១.

សិទ្ធិប្រតិភោគលើផលដំណាំដែលដាំដុះលើអចលនទ្រព្យ មានអាទិភាពលើសិទ្ធិរបស់ កម្មសិទ្ធិករ ឬម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតែក បើកូនបំណុលបានកាន់កាប់អចលនទ្រព្យ ឬមានសិទ្ធិ លើអចលនទ្រព្យ ដែលបានចុះបញ្ជីតាមច្បាប់ភូមិបាលជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២២.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគអាចបង្កើតលើវត្ថុចំណុះ ហើយសិទ្ធិប្រតិភោគនេះបន្តអនុភាព លើ ទ្រព្យធានាដែលក្លាយទៅជាវត្ថុចំណុះ ។ បើសិទ្ធិប្រតិភោគត្រូវធ្វើសុក្រឹតកម្មនៅពេល ដែលទ្រព្យធានាក្លាយទៅជាវត្ថុចំណុះសិទ្ធិប្រតិភោគត្រូវបន្តសុក្រឹតភាពលើវត្ថុចំណុះ នោះ ។

- ២- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាអាចដកយកវត្ថុចំណុះនោះចេញពីចលនវត្ថុផ្សេងទៀតបាន បើសិទ្ធិប្រតិភោគលើវត្ថុចំណុះមានអាទិភាពលើការទាមទាររបស់បុគ្គលផ្សេងទៀត ដែលមានសិទ្ធិលើចលនវត្ថុទាំងមូល ។
- ៣- ភាគីដែលដកយកវត្ថុចំណុះត្រូវសងថ្លៃចំណាយជូនជុំសជុំ ឬការខូចខាតជាក់ស្តែងលើចលនវត្ថុទាំងមូលឱ្យទៅអ្នកកាន់កាប់ដែលមិនមែនជាកូនបំណុល នូវផលប្រយោជន៍លើចលនវត្ថុទាំងមូល ឬចលនវត្ថុផ្សេងទៀតនោះ ដែលសិទ្ធិនៃអ្នកកាន់កាប់នេះមានអាទិភាព លើសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ហើយ ÷
- ក- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា មិនចាំបាច់ចេញសងការចុះតម្លៃចលនវត្ថុទាំងមូលដែលបណ្តាលឡើងដោយសារគ្មានវត្ថុចំណុះ ឬភាពចាំបាច់នៃការដាក់ជំនួសវិញឡើយ ។
- ខ- បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទារសំណងនេះ អាចបដិសេធមិនអនុញ្ញាតឱ្យរុះរើយកវត្ថុ ចំណុះលុះត្រាតែម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាផ្តល់ការធានាច្បាស់ពីការបំពេញកាតព្វកិច្ចចេញសំណងនេះ ។

មាត្រា ២៣.

- ១- សិទ្ធិប្រតិភោគមិនអាចបង្កើតលើទំនិញមួយៗ ដែលលាយបញ្ចូលគ្នាឡើយ ។
- ២- ប្រសិនបើទ្រព្យធានាក្លាយទៅជាទំនិញបញ្ចូលគ្នា សិទ្ធិប្រតិភោគត្រូវភ្ជាប់នឹងផលិតផល ឬសមាសធាតុរួម ។
- ៣- បើសិទ្ធិប្រតិភោគមានសុក្រិតភាព មុនពេលទ្រព្យធានាក្លាយទៅជាទំនិញបញ្ចូលគ្នា សិទ្ធិប្រតិភោគដែលភ្ជាប់ទៅនឹងផលិតផល ឬសមាសធាតុរួមត្រូវមានសុក្រិតភាពដោយមិនចាំបាច់តម្កល់លិខិតជូនដំណឹងឡើយ ។ អាទិភាពនៃសិទ្ធិប្រតិភោគលើផលិតផល ឬ សមាសធាតុរួម ត្រូវគិតចាប់ពីពេលធ្វើសុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគលើទ្រព្យធានាដែល បានក្លាយទៅជាទំនិញបញ្ចូលគ្នា ។
- ៤- ក្នុងករណីមានសិទ្ធិប្រតិភោគលើសពីមួយភ្ជាប់ទៅនឹងផលិតផល ឬសមាសធាតុ រួមអាទិភាពត្រូវកំណត់តាមវិធានខាងក្រោមនេះ ÷
- ក- សិទ្ធិប្រតិភោគដែលមានសុក្រិតភាព ត្រូវមានអាទិភាពលើសិទ្ធិប្រតិភោគដែលគ្មានសុក្រិតភាពក្នុងពេលដែលទ្រព្យធានាក្លាយទៅជាទំនិញបញ្ចូលគ្នា ។

- ខ- សិទ្ធិដែលត្រូវភ្ជាប់នឹងផលិតផល ឬសមាសធាតុរួមមុនត្រូវមានអាទិភាពលើសិទ្ធិដែលគ្មានសុក្រិតភាព ។
- គ- បើមានសិទ្ធិប្រាតិភោគលើសពីមួយ ត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្ម សិទ្ធិប្រាតិភោគត្រូវមានលំដាប់អាទិភាពស្មើគ្នាតាមសមាមាត្រនៃតម្លៃទ្រព្យធានា នៅពេលទ្រព្យនេះបានក្លាយទៅ ជាទំនិញបញ្ចូលគ្នា ។

មាត្រា ២៤.

អ្នកទិញកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬលិខិតស្នាម មានអាទិភាព លើសិទ្ធិប្រាតិភោគផ្សេងលើកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬលិខិតស្នាមហើយក៏មានអាទិភាពលើផលនៃកិច្ចសន្យាលក់ ដែលមានកិច្ចធានាឬលិខិតស្នាមផងដែរ ប្រសិនបើ ÷

- អ្នកទិញបានផ្តល់តម្លៃថ្មីនិងកាន់កាប់កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬលិខិតស្នាមក្នុងដំណើរការអាជីវកម្មធម្មតារបស់ខ្លួន និង
- កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬលិខិតស្នាម មិនបានបញ្ជាក់ថាបានផ្ទេរឱ្យទៅភាគីដែលកាន់កាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគដែលប្រែផ្សេងគ្នា ។

មាត្រា ២៥.

- ១- បុគ្គលអាចធ្វើអនុប្បទានសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទាំងអស់ ឬមួយផ្នែកលើគណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬលិខិតស្នាម និងសិទ្ធិលើទ្រព្យអរូបីផ្សេងៗទៀតបាន ។
- ២- អនុប្បទានសិទ្ធិអាចមានលក្ខណៈជាការធ្វើអនុប្បទានសិទ្ធិទូទៅ ដូចជាសិទ្ធិទទួលប្រាក់នាពេលអនាគត កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា លិខិតស្នាម និងទ្រព្យអរូបីដទៃ ទៀតជាដើម ។
- ៣- អនុប្បទានិកត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌ ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងកូនបំណុលគណនីនិងអនុប្បទាយី ។
- ៤- មិនចាំបាច់ជូនដំណឹងពីការភ្ជាប់សិទ្ធិប្រាតិភោគ សុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រាតិភោគ ឬការអនុវត្តសិទ្ធិប្រាតិភោគដែលកើតចេញពីអនុប្បទានសិទ្ធិដល់កូនបំណុលគណនីឡើយ ។

ការមិនបានជូនដំណឹងដល់កូនបំណុលគណនី មានអនុភាពចំពោះតែករណីដូចបានចែង ក្នុងមាត្រានេះប៉ុណ្ណោះ ។

- ៥- ក្នុងករណីដែលតម្រូវឱ្យមានការជូនដំណឹងដល់កូនបំណុលគណនី ការផ្តល់ព័ត៌មាន នោះត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយកំណត់ពីសិទ្ធិដែលបានផ្ទេរ ហើយត្រូវ មានហត្ថលេខារបស់អនុប្បទាយិ ឬអនុប្បទានិក ប៉ុន្តែមិនចាំបាច់រៀបរាប់ពីខ្លឹមសារ ឬ លក្ខខណ្ឌនៃអនុប្បទានសិទ្ធិឡើយ ។
- ៦- កូនបំណុលគណនី ត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ដោយការបង់ប្រាក់ជូន អនុប្បទាយិ រហូតដល់ពេលដែលខ្លួនបានទទួលដំណឹងថាប្រាក់ដែលត្រូវបង់ ឬដល់កាលកំណត់សង ត្រូវបានផ្ទេរ ហើយមានការណែនាំឱ្យបង់ជូនអនុប្បទានិក ។
- ៧- ក្រោយពីបានទទួលការជូនដំណឹង ពីអនុប្បទានសិទ្ធិនេះ កូនបំណុលគណនីត្រូវ បំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ដោយបង់ប្រាក់ជូនអនុប្បទានិក ហើយមិនត្រូវបង់ប្រាក់ឱ្យ អនុប្បទាយិទៀតទេ ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីមានការស្នើសុំពីកូនបំណុលគណនី អនុប្បទានិក ត្រូវ ផ្តល់ភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់និងទាន់ពេលវេលា ថាគណនីនេះត្រូវបានធ្វើអនុប្បទាន ហើយបើអនុប្បទានិកមិនបានធ្វើដូច្នោះទេ កូនបំណុលគណនីអាចបំពេញកាតព្វកិច្ច របស់ខ្លួនដោយបន្តបង់ប្រាក់ជូនអនុប្បទាយិ ទោះបីជាកូនបំណុលគណនីបានទទួល លិខិតជូនដំណឹងពីអនុប្បទានសិទ្ធិនេះក៏ដោយ ។

មាត្រា ២៦.

កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា និងកូនបំណុលមិនអាចដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិ តាមបានទេ បើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះហាមប្រាម ឬដាក់កំរិតលើការលក់ ឬការផ្ទេរគណនី កិច្ចសន្យាជួល ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ។

មាត្រា ២៧.

- ១- កាលណាសិទ្ធិប្រតិភោគត្រូវបានធ្វើសុក្រិតកម្មដើម្បីធានាកាតព្វកិច្ច ដោយម្ចាស់ បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ដើម្បីផ្តល់បុរេប្រទាននាពេលអនាគត សិទ្ធិរបស់គាហកនៃ សិទ្ធិ ឃាត់ទុកមានអាទិភាពលើទ្រព្យធានានេះ ចំពោះតែសិទ្ធិប្រតិភោគធានាបុរេ

ប្រទាន ដែលបានផ្តល់បន្ទាប់ពីម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាបានដឹងថា មានសិទ្ធិរបស់គាត់នៃសិទ្ធិ ឃាត់ទុក ឬលើសពីម្ភៃ (២០) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីគាត់នៃសិទ្ធិឃាត់ទុក បានតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួននៅការិយាល័យតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង គឺយកកាលបរិច្ឆេទណាមួយដែល កើតឡើងមុន ។

២- បើលិខិតជូនដំណឹងចែងពីទ្រព្យធានា ដែលកូនបំណុលនឹងមានសិទ្ធិលើទ្រព្យធានា ក្នុងពេលអនាគត លិខិតជូនដំណឹងនេះមិនត្រូវមានប្រសិទ្ធភាពលើសិទ្ធិរបស់អភិបាល ឬ អភិបាលបណ្តោះអាសន្ន ដែលតែងតាំងតាមច្បាប់ក្ស័យធនទេ អាទិភាពនេះ មានចំពោះតែ ទ្រព្យធានាដែលបានទទួលក្រោយពេលតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង នៅ ការិយាល័យតម្កល់តាម បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ស្តីពីក្ស័យធន ។

មាត្រា ២៨ .

បុគ្គលដែលមានអាទិភាពតាមច្បាប់នេះ អាចយល់ព្រមកែប្រែ ឬលុបចោលអាទិភាពនេះបាន ។ ភាគីមិនចាំបាច់តម្កល់លិខិតជូនដំណឹងពីការព្រមព្រៀងកែប្រែ ឬលុបចោល អាទិភាពនេះ ឡើយ ។

ជំពូកទី ៣
ការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង

មាត្រា ២៩.

ការិយាល័យតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងនៃប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានាត្រូវបង្កើតនៅក្រសួង
ពាណិជ្ជកម្ម ។

មាត្រា ៣០.

ការិយាល័យនេះជាទីកន្លែងដែលត្រូវតម្កល់ ៖

- ១- លិខិតជូនដំណឹងដើម្បីធ្វើសុក្រឹតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគលើទ្រព្យធានាដែលចែងក្នុង
ច្បាប់នេះ លើកលែងតែទ្រព្យធានាដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៤៤ នៃច្បាប់នេះ និង
- ២- លិខិតជូនដំណឹងពីសិទ្ធិរបស់តាហកនៃសិទ្ធិឃាត់ទុក ។

មាត្រា ៣១.

- ១- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម មានអំណាចចេញលិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយ ដែលមានចែង
ក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ២- លិខិតបទដ្ឋានរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម មិនត្រូវផ្ទុយពីបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ឬ
គោលបំណងលើកស្ទួយសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម ដែលចែងក្នុងច្បាប់នេះឡើយ ។
- ៣- លិខិតបទដ្ឋានអាចចែងពីវិធីបង់ថ្លៃសេវាកម្ម ដែលកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ។
- ៤- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង និងការស្រាវជ្រាវ
រកកំណត់ត្រាតាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិក ។ ប៉ុន្តែក្រសួងពាណិជ្ជកម្មអាចចេញ
លិខិតបទដ្ឋានសម្រាប់អនុញ្ញាតឱ្យដាក់ជូនលិខិតជូនដំណឹង និងការស្នើសុំស្រាវជ្រាវ
រកកំណត់ត្រាតាមមធ្យោបាយផ្សេងពីនេះ ដែលអាចបំផ្លែងទៅជាកំណត់ត្រាអេឡិច
ត្រូនិកបាន ។ កំណត់ត្រាអេឡិចត្រូនិករបស់ការិយាល័យតម្កល់ ត្រូវចាត់ទុកជាកំណត់
ត្រាផ្លូវការនៃការតម្កល់ ។

៥- បើក្រសួងពាណិជ្ជកម្មចេញលិខិតបទដ្ឋានសម្រាប់អនុញ្ញាតការដាក់ជូនលិខិតជូនដំណឹងនិងការស្នើសុំស្រាវជ្រាវរកកំណត់ត្រា តាមមធ្យោបាយផ្សេងពីមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិក ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មអាចកំណត់នូវទម្រង់បែបបទសម្រាប់ដាក់ជូនលិខិតជូនដំណឹងនិង ការស្នើសុំស្រាវជ្រាវរកកំណត់ត្រា ។

មាត្រា ៣២.

- ១- ព័ត៌មានដែលចែងក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ដែលតម្កល់តាមច្បាប់នេះជាកំណត់ត្រាសាធារណៈ ។
- ២- ឧបសម្ព័ន្ធ និងកំណត់ត្រាផ្សេងទៀត ដែលបង្កើតឡើងដោយការិយាល័យតម្កល់ហើយពាក់ព័ន្ធនឹងលិខិតជូនដំណឹងនេះត្រូវចាត់ទុកជាកំណត់ត្រាសាធារណៈ ។
- ៣- បុគ្គលគ្រប់រូបមានសិទ្ធិពិនិត្យមើល និងថតចម្លងកំណត់ត្រាសាធារណៈដែលតម្កល់នៅការិយាល័យតម្កល់ដោយគ្មានការរើសអើងអ្វីឡើយ ។

មាត្រា ៣៣.

- ១- ត្រូវចាត់ទុកថាលិខិតជូនដំណឹងដំបូងមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់បើលិខិតជូនដំណឹងនេះ
  - ក- កំណត់អត្តសញ្ញាណនិងចែងពីអាសយដ្ឋានរបស់កូនបំណុល ។
  - ខ- កំណត់អត្តសញ្ញាណម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ឬភ្នាក់ងាររបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា និងអាសយដ្ឋានរបស់ម្ចាស់បំណុល ។
  - គ- ពណ៌នាអំពីទ្រព្យធានាដែលចុះក្នុងលិខិតជូនដំណឹងជាអក្សរខ្មែរ និង អក្សរឡាតាំងនិងលេខអាវ៉ាប់ ។ ក្រៅពីនេះលិខិតជូនដំណឹងត្រូវតែអធិប្បាយ ពីអចលនវត្ថុដែលពាក់ព័ន្ធ បើលិខិតជូនដំណឹងនេះចែងពីលើឈរដែលត្រូវកាប់ ឬរើដែលត្រូវដឹកយក ឬបើទ្រព្យធានាជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់ ។
- ២- បុគ្គលមានសិទ្ធិតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដំបូង តែក្នុងករណីដែលកូនបំណុលអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់ដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងកំណត់ត្រា ដែលកូនបំណុលបានបញ្ជាក់ការឯកភាព ។ កំណត់ត្រាបញ្ជាក់ការឯកភាព មិនចាំបាច់ចែងក្នុងលិខិតជូនដំណឹងឡើយ ។
- ៣- ការដែលកូនបំណុលចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគ មានន័យថា

កូនបំណុលអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដំបូង ឬវិសោធនកម្មដែលចែងពី ទ្រព្យធានាដែលរៀបរាប់ក្នុងកិច្ចសន្យា និងផលនៃទ្រព្យធានា ទោះបីជាកិច្ចព្រម ព្រៀងប្រតិភោគ ចែងច្បាស់ ឬមិនបានចែងច្បាស់ពីផលនៃទ្រព្យធានាក្តី ។

- ៤- លិខិតជូនដំណឹងអាចត្រូវបានតម្កល់មុនចុះកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ ឬមុនសិទ្ធិប្រតិ ភោគភ្ជាប់ទៅនឹងទ្រព្យធានា ។
- ៥- លិខិតជូនដំណឹងដែលគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវភាគច្រើននៃមាត្រានេះត្រូវចាត់ ទុកថាមានប្រសិទ្ធភាព ទោះបីជាមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងស្រុងនៃមាត្រានេះក៏ ដោយ លើកលែងតែវិការៈនោះបង្កឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំខ្លាំង ។ លិខិតជូនដំណឹងដែល មិនបានចែង ពីឈ្មោះកូនបំណុល ត្រូវចាត់ទុកថាជាលិខិតជូនដំណឹងដែលបង្កឱ្យ មានការភ័ន្តច្រឡំខ្លាំង ។

មាត្រា ៣៤.

- ១- ត្រូវចាត់ទុកថាលិខិតជូនដំណឹងចែងគ្រប់គ្រាន់ពីឈ្មោះ ឬនាមករណ៍របស់កូនបំណុល ជាអក្សរខ្មែរ និង អក្សរឡាតាំង និងលេខអាវាប័ កាលណា -
- ក- កូនបំណុលជារូបវន្តបុគ្គលដែលមានឈ្មោះក្នុងកំណត់ត្រារបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ហើយ លិខិតជូនដំណឹងមានចុះអត្តលេខប្រាំបួនខ្ទង់ ដែលបោះពុម្ពលើអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ សញ្ជាតិខ្មែររបស់សាមីជន ។
- ខ- កូនបំណុលជារូបវន្តបុគ្គល ហើយមិនមែនជាពលរដ្ឋខ្មែរ លិខិតជូនដំណឹងត្រូវ ចុះឈ្មោះរបស់បុគ្គល ដូចដែលបោះពុម្ពលើលិខិតឆ្លងដែនរបស់សាមីជន និងឈ្មោះ ប្រទេស ដែលចេញលិខិតឆ្លងដែននោះ ។
- គ- កូនបំណុលជានីតិបុគ្គលដែលបង្កើតឡើង ឬទទួលស្គាល់តាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា លិខិតជូនដំណឹងត្រូវចុះនាមករណ៍របស់កូនបំណុលដែលបានចុះក្នុងបញ្ជី ពាណិជ្ជកម្ម ឬនាមករណ៍ដែលច្បាប់ទទួលស្គាល់ ។
- ឃ- កូនបំណុលជានីតិបុគ្គលបរទេស ដែលបង្កើតឡើងក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយមានសមត្ថភាពធ្វើអាជីវកម្មតាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បើលិខិត ជូនដំណឹង បានចុះនាមករណ៍របស់កូនបំណុល ដូចបានចុះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

- ង- កូនបំណុលជានីតិបុគ្គលបរទេស ដែលមិនបានចុះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយលិខិតជូនដំណឹងនេះត្រូវចុះនាមករណីរបស់កូនបំណុលដូចចុះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃប្រទេសកំណើតរបស់នីតិបុគ្គលបរទេសដែរ ។
- ២- លិខិតជូនដំណឹងដែលចែងគ្រប់គ្រាន់ពីឈ្មោះរបស់កូនបំណុល មិនអាចក្លាយទៅជាគ្មានប្រសិទ្ធភាពដោយសារការចែង ឬមិនបានចែងពីពាណិជ្ជនាម ឬឈ្មោះផ្សេងទៀតរបស់កូនបំណុលឡើយ ។ លិខិតជូនដំណឹងដែលចែងតែពីពាណិជ្ជនាមរបស់កូនបំណុលមិន ចាត់ទុកថាបានចែងគ្រប់គ្រាន់ពីឈ្មោះរបស់កូនបំណុលឡើយ ។
- ៣- លិខិតជូនដំណឹង អាចចែងពីឈ្មោះកូនបំណុលនិងម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា លើសពីមួយបាន ។
- ៤- ក្នុងករណីដែលលិខិតជូនដំណឹង មិនបានបញ្ជាក់ថាបុគ្គលជាភ្នាក់ងាររបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា មិនប៉ះពាល់ដល់ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃលិខិតជូនដំណឹងឡើយ ។

មាត្រា ៣៥ .

- ១- លិខិតជូនដំណឹងដែលបានតម្កល់ ត្រូវបន្តមានប្រសិទ្ធភាពលើទ្រព្យធានាដែល ត្រូវបានលក់ ដោះដូរ ជួល ឬជម្រះចោលតាមវិធីដែលសិទ្ធិប្រតិភោគបន្តមានអត្ថិភាព ទោះបីម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាបានដឹង ឬយល់ព្រមនឹងការជម្រះចោលនេះក៏ដោយ ។
- ២- បើកូនបំណុលប្តូរឈ្មោះដែលធ្វើឱ្យលិខិតជូនដំណឹង ដែលបានតម្កល់បង្កការភ័ន្តច្រឡំខ្លាំង លិខិតជូនដំណឹងនេះមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបន្តសុក្រិតភាពសិទ្ធិប្រតិភោគ លើទ្រព្យធានាដែលកូនបំណុលទទួលបានមុន ឬក្នុងរយៈពេលបួន (០៤) ខែ បន្ទាប់ពីការប្តូរឈ្មោះនេះ ។ លិខិតជូនដំណឹងនេះមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបន្តសុក្រិតភាពសិទ្ធិប្រតិភោគលើ ទ្រព្យធានាដែលកូនបំណុលទទួលបាន ក្នុងរយៈពេលលើសពីបួន (០៤) ខែក្រោយពីការប្តូរឈ្មោះនេះ តែក្នុងករណីដែលបានតម្កល់វិសោធនកម្មលើលិខិតជូនដំណឹង ដើម្បីកែតម្រូវឈ្មោះក្នុងរយៈពេលបួន (០៤) ខែ បន្ទាប់ពីការប្តូរឈ្មោះនេះ ។
- ៣- លើកលែងតែប្រការដែលចែងពីការប្តូរឈ្មោះកូនបំណុលក្នុងចំណុចទី២ខាងលើ លិខិតជូនដំណឹងនេះបន្តមានប្រសិទ្ធភាព ទោះបីជាកាលៈទេសៈបានកែប្រែ និងបណ្តាល

ឱ្យលិខិតជូនដំណឹងបង្កការភ័ន្តច្រឡំខ្លាំង បន្ទាប់ពីការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងក៏ដោយ ។

មាត្រា ៣៦.

- ១- លិខិតជូនដំណឹងមានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់រយៈពេលប្រាំ (០៥) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់ ។
- ២- លិខិតជូនដំណឹងដែលបានតម្កល់ត្រូវអស់ប្រសិទ្ធភាព នៅពេលដែលផុតរយៈពេលប្រាំ (០៥) ឆ្នាំ លើកលែងតែបុគ្គលបានតម្កល់លិខិតសុំបន្តមុនផុតរយៈពេលប្រាំ (០៥) ឆ្នាំ
- ៣- លិខិតជូនដំណឹងក្លាយទៅជាគ្មានប្រសិទ្ធភាព នៅពេលផុតរយៈពេលប្រាំ (០៥) ឆ្នាំ ហើយរាល់សិទ្ធិប្រតិភោគដែលមានសុក្រិតភាព តាមលិខិតជូនដំណឹងនេះក៏ក្លាយទៅជាគ្មានសុក្រិតភាពដែរ លើកលែងតែសិទ្ធិប្រតិភោគដែលមានប្រសិទ្ធភាពដោយមិនចាំបាច់ តម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ។
- ៤- បើសិទ្ធិប្រតិភោគក្លាយទៅជាគ្មានសុក្រិតភាពនៅពេលផុតរយៈពេលត្រូវចាត់ទុកថាមិនដែលបានធ្វើសុក្រិតកម្ម ចំពោះអ្នកទិញទ្រព្យធានាពីមុន ឬអ្នកទិញទ្រព្យធានាបន្ត បន្ទាប់ដែលបានបង់តម្លៃឡើយ ។

មាត្រា ៣៧.

- ១- លិខិតជូនដំណឹងដំបូងអាចត្រូវកែប្រែដោយវិសោធនកម្មម្តង ឬច្រើនដង ។
វិសោធនកម្មត្រូវតែ ÷
- ក- បញ្ជាក់ពីលិខិតជូនដំណឹងដំបូងតាមលេខតម្កល់ ។
- ខ- បញ្ជាក់ពីម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានវិសោធនកម្មនេះ ។
- គ- បញ្ជាក់ថានេះជាវិសោធនកម្មលើលិខិតជូនដំណឹង ។
- ឃ- ចែងពីព័ត៌មានចាំបាច់ទាំងអស់ ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងដំបូងដោយចែងឆ្លុះបញ្ចាំងពីលិខិតជូនដំណឹងនេះទាំងស្រុងឡើងវិញ ។
- ២- បើវិសោធនកម្មដាក់បន្ថែមទ្រព្យធានា ដែលចែងក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ឬបន្ថែមកូនបំណុលទៅក្នុងលិខិតជូនដំណឹង លិខិតជូនដំណឹងនេះមានប្រសិទ្ធភាព បើកូនបំណុល

អនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់តាមកំណត់ត្រាដែលកូនបំណុលបានឯកភាព ។ ការដែលកូនបំណុល ចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគមានន័យថា កូនបំណុលអនុញ្ញាត ឱ្យតម្កល់ វិសោធនកម្មចែងពិទ្រព្យធានាដែលចុះក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគនិងផលនៃ ទ្រព្យធានា ទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគចែងជាក់លាក់ ឬមិនជាក់លាក់ពីផល នៃទ្រព្យធានាក៏ដោយ ។

- ៣- បើលិខិតជូនដំណឹងចែងពីម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាលើសពីមួយ វិសោធនកម្ម មានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះតែម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានាដែលអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់ តាមកំណត់ត្រាដែលកូនបំណុលបានឯកភាពប៉ុណ្ណោះ ។
- ៤- វិសោធនកម្មបន្ថែមទ្រព្យធានា មានប្រសិទ្ធភាពលើទ្រព្យធានាដែលបន្ថែមនោះ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់វិសោធនកម្ម ។
- ៥- វិសោធនកម្មបន្ថែមកូនបំណុល មានប្រសិទ្ធភាពលើកូនបំណុលដែលបន្ថែមនោះ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតម្កល់វិសោធនកម្ម ។
- ៦- វិសោធនកម្មក្រៅពីវិសោធនកម្មបន្ថែមទ្រព្យធានា ឬបន្ថែមកូនបំណុលមានប្រសិទ្ធភាព - ភាពតែក្នុងករណីដែលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់តាមកំណត់ ត្រា ដែលកូនបំណុលបានឯកភាព ។
- ៧- វិសោធនកម្មគ្មានប្រសិទ្ធភាពទេ បើវិសោធនកម្មនេះចែងលុបចោលម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានាទាំងអស់ ដោយមិនបានចែងពីឈ្មោះម្ចាស់បំណុល ដែលមាន កិច្ចធានា ថ្មី ឬចែងលុបឈ្មោះកូនបំណុលទាំងអស់ និងមិនបានចែងពីឈ្មោះកូនបំណុល ដែលមិន បានបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងពីមុន ។
- ៨- បើមានម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាលើសពីមួយ ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានាម្នាក់ៗ អាចអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់វិសោធនកម្មបាន ។
- ៩- វិសោធនកម្មដែលអនុញ្ញាតដោយម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាម្នាក់ មិនប៉ះពាល់ ដល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាផ្សេងទៀត ដែលមានឈ្មោះក្នុងលិខិត ជូនដំណឹងឡើយ ។
- ១០- ការតម្កល់វិសោធនកម្ម មិនធ្វើឱ្យរយៈពេលប្រសិទ្ធភាពនៃលិខិតជូនដំណឹងត្រូវ កើនឡើងទេ ។

មាត្រា ៣៨.

- ១- រយៈពេលប្រសិទ្ធភាពនៃលិខិតជូនដំណឹង អាចត្រូវបានបន្តដោយតម្កល់លិខិតសុំបន្ត ដែល ÷
- ក- បញ្ជាក់ពីលេខតម្កល់នៃលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ។
- ខ- បញ្ជាក់ពីម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងដែលអនុញ្ញាតឱ្យមាន លិខិតសុំបន្តនេះ ។
- គ- បញ្ជាក់ថាលិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ដែលអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់ ។
- ២- ភាគីអាចតម្កល់លិខិតសុំបន្តសុពលភាព ក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយ (០៦)ខែ មុនផុត រយៈពេលប្រាំ(០៥)ឆ្នាំ ដែលលិខិតជូនដំណឹងមានសុពលភាព ។
- ក- ចាប់ពីពេលតម្កល់លិខិតសុំបន្ត លិខិតជូនដំណឹងត្រូវបានសុពលភាពនិងមាន ប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់រយៈពេលប្រាំ (០៥)ឆ្នាំទៀត គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលលិខិតជូនដំណឹងដំបូងត្រូវ អស់ប្រសិទ្ធភាព ។
- ខ- ប្រសិទ្ធភាពនេះត្រូវបានចំពោះតែម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ដែលអនុញ្ញាត ឱ្យតម្កល់លិខិតសុំបន្តប៉ុណ្ណោះ ។
- គ- នៅពេលផុតរយៈពេលប្រាំ (០៥)ឆ្នាំ លិខិតជូនដំណឹងត្រូវអស់សុពលភាពចំពោះ ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា លើកលែងតែលិខិតសុំបន្តដែលអនុញ្ញាតដោយ ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាត្រូវបានតម្កល់មុនផុតរយៈពេលនេះ ។ ដើម្បីបន្ត ប្រសិទ្ធភាពលិខិត ជូនដំណឹងតទៅទៀត ភាគីអាចតម្កល់លិខិតសុំបន្តសុពលភាព ជាបន្តបន្ទាប់ តាមរបៀបដូចបានចែងខាងលើនេះ ។

មាត្រា ៣៩.

- ១- ប្រសិទ្ធភាពនៃលិខិតជូនដំណឹង អាចត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការតម្កល់លិខិតសុំបញ្ចប់ ដែល ÷
- ក- បញ្ជាក់ពីលិខិតជូនដំណឹងដំបូងតាមលេខតម្កល់ ។

- ខ- បញ្ជាក់ពីម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងដែលអនុញ្ញាត ឱ្យបញ្ចប់នេះ ។
- គ- បញ្ជាក់ថាលិខិតជូនដំណឹងគ្មានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះផលប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាដែលអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ចប់ ។
- ២- ក្នុងរយៈពេលម្ភៃ (២០) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា បានទទួលការទាមទារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីកូនបំណុល ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាត្រូវតម្កល់លិខិតសុំបញ្ចប់ ប្រសិនបើ
  - គ្មានជំពាក់កាតព្វកិច្ចប្រាតិភោគ និងគ្មានការសន្យាផ្តល់បុរេប្រទាន ការបង្កើតកាតព្វកិច្ច ឬការផ្តល់តម្លៃតាមវិធីក្រៅពីនេះទេ ឬ
  - កូនបំណុលមិនបានអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដំបូង ឬ
  - លិខិតជូនដំណឹងដែលចែងពីគណនី ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានាដែលត្រូវបានលក់ ប៉ុន្តែកូនបំណុលគណនី ឬបុគ្គលដែលជំពាក់កាតព្វកិច្ច បានរំលត់កាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនសព្វគ្រប់អស់ហើយ ។
- ៣- លិខិតសុំបញ្ចប់ អាចបញ្ចប់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាក្នុងលិខិតជូនដំណឹង តែក្នុងករណីដែលម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាបានអនុញ្ញាតតាមរយៈកំណត់ត្រា ដែលមានបញ្ជាក់ការឯកភាព ។ នៅពេលតម្កល់លិខិតសុំបញ្ចប់ដែលមានប្រសិទ្ធភាព លិខិតជូនដំណឹងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលិខិតសុំបញ្ចប់នេះ ក្លាយទៅជាគ្មានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះ ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់ ។

មាត្រា ៤០.

- ១- ការប្រគល់លិខិតជូនដំណឹងដំបូង វិសោធនកម្ម លិខិតសុំបន្ត ឬលិខិតសុំបញ្ចប់ និងការស្នើសុំបង់ថ្លៃតម្កល់ ឬការទទួលកំណត់ត្រាដោយការិយាល័យតម្កល់ ត្រូវចាត់ទុកជាការតម្កល់ លើកលែងតែប្រការដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ ខាងក្រោមនេះ ។
- ២- មិនចាត់ទុកថាមានការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងទេ បើកំណត់ត្រានេះត្រូវបានការិយាល័យតម្កល់បដិសេធ ក្នុងករណីដែល
- ក- លិខិតជូនដំណឹងដំបូងមិនបានផ្តល់ព័ត៌មានតាមច្បាប់តម្រូវ ។

- ខ- វិសោធនកម្ម មិនបានផ្តល់ព័ត៌មានតាមច្បាប់តម្រូវ ឬវិសោធនកម្មបញ្ជាក់ពីលិខិតជូនដំណឹងដំបូងដែលផុតរយៈពេលមានប្រសិទ្ធភាព ។
- គ- លិខិតសុំបន្តមិនបានបញ្ជាក់ពីលេខនៃលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ឬមិនបានប្រគល់ជូនក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយ (០៦) ខែ ដែលច្បាប់នេះបានអនុញ្ញាត ឬ
- ឃ- លិខិតសុំបញ្ចប់មិនបានបញ្ជាក់ពីលេខនៃលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ។
- ៣- ការិយាល័យតម្កល់ មិនអាចបដិសេធមិនតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងក្រៅពីមូលហេតុដែលចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះឡើយ លើកលែងតែមានការស្នើសុំបង់ថ្លៃតម្កល់ ដែលទាបជាងច្បាប់កំណត់ ទើបការិយាល័យតម្កល់អាចបដិសេធបាន ។
- ក- កំណត់ត្រារួមជាមួយថ្លៃសេវាតម្កល់ ដែលដាក់ជូនការិយាល័យតម្កល់ ប៉ុន្តែបើការិយាល័យតម្កល់បានបដិសេធ ដោយផ្អែកលើមូលហេតុក្រៅពីមូលហេតុដែលចែងក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវចាត់ទុកថាកំណត់ត្រាដែលបានតម្កល់នោះមានប្រសិទ្ធភាពប៉ុន្តែគ្មាន អនុភាពលើអ្នកទិញទ្រព្យធានា ដែលបានបង់ថ្លៃដោយមានការជឿជាក់សមហេតុផលថា គ្មានកំណត់ត្រាណាតម្កល់ពីមុនទេ ។
- ខ- បើការិយាល័យតម្កល់បដិសេធការទទួលតម្កល់ ការិយាល័យនេះត្រូវតែបញ្ជូនអង្គហេតុ និងមូលហេតុនៃការបដិសេធរបស់ខ្លួនភ្លាមៗជូនទៅបុគ្គលដែលបានដាក់ជូនកំណត់ត្រានេះ ។
- ៤- លិខិតជូនដំណឹងដែលបានតម្កល់ មានប្រសិទ្ធភាពតែក្នុងករណីដែលបានតម្កល់ដោយបុគ្គលដែលច្បាប់នេះអនុញ្ញាតឱ្យតម្កល់ ។
- ៥- ការជូនដំណឹងដែលអនុញ្ញាតដោយម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាម្នាក់ ដែលមានឈ្មោះក្នុងលិខិតជូនដំណឹង មិនប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាផ្សេងទៀត ដែលបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតជូនដំណឹងឡើយ ។
- ៦- ការចម្លងនិទ្ទេសមិនបានត្រឹមត្រូវដោយការិយាល័យតម្កល់ មិនប៉ះពាល់ប្រសិទ្ធភាពនៃកំណត់ត្រាឡើយ ។

មាត្រា ៤១.

- ១- បុគ្គលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង អាចតម្កល់លិខិតសុំកែតម្រូវ នៅ

ការិយាល័យតម្កល់ ដើម្បីកែតម្រូវលិខិតជូនដំណឹងដែលមានចុះឈ្មោះរបស់ខ្លួន បើខ្លួន ជឿថាកំណត់ត្រានោះមានកំហុស ឬបានតម្កល់ដោយមិនត្រឹមត្រូវ ។

២- លិខិតសុំកែតម្រូវត្រូវតែ ៖

- ក- បញ្ជាក់ពីកំណត់ត្រាដែលត្រូវកែតម្រូវ ដោយកំណត់ពីលេខតម្កល់នៃលិខិតជូន ដំណឹងដំបូង ។
- ខ- បញ្ជាក់ថាលិខិតនេះជាលិខិតសុំកែតម្រូវ ។
- គ- បញ្ជាក់ពីមូលហេតុដែលបុគ្គលសាមីជឿថា កំណត់ត្រានេះមិនត្រឹមត្រូវនិងចង្អុល បង្ហាញពីវិធីដែលត្រូវកែតម្រូវកំហុស ឬបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ដែលខ្លួនជឿថាកំណត់ ត្រានោះបានតម្កល់ដោយមិនត្រឹមត្រូវ ។
- ៣- ការតម្កល់លិខិតសុំកែតម្រូវ មិនប៉ះពាល់ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃលិខិតជូនដំណឹងឡើយ ។

មាត្រា ៤២ .

- ១- រាល់លិខិតជូនដំណឹងដែលខ្លួនទទួលបានតម្កល់ ការិយាល័យតម្កល់ត្រូវតែ
- ក- ដាក់លេខកូដពិសេសលើកំណត់ត្រាដែលបានតម្កល់ ។
- ខ- បង្កើតសំណុំកំណត់ត្រាដែលមានចុះលេខកូដពិសេស កាលបរិច្ឆេទនិងពេលវេលានៃ ការតម្កល់ ។
- គ- រក្សាទុកកំណត់ត្រាដែលបានតម្កល់សម្រាប់សាធារណជនពិនិត្យ ។
- ២- ការិយាល័យតម្កល់ត្រូវតែកត់ត្រាលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ដោយចុះឈ្មោះកូនបំណុល និងត្រូវចុះកំណត់ត្រាទាំងអស់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលិខិតជូនដំណឹងដំបូង តាមរបៀប ដែលយោងទៅរកលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ។ ចំពោះលិខិតជូនដំណឹងដែលមានចែង ពីលេខ សេរីនៃយានយន្តមានលេខសេរី ការិយាល័យតម្កល់ត្រូវរក្សាទុកនិទ្ទេសលេខ សេរីនោះ ។
- ៣- ការិយាល័យតម្កល់ត្រូវសម្រួលដល់ការស្វែងរកកំណត់ត្រាដោយប្រើឈ្មោះ និង លេខកូដរបស់កូនបំណុល ដែលបានចុះលើលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង កំណត់ ត្រានេះនិងឯកសារតម្កល់ទាំងអស់ ដែលទាក់ទងគ្នានឹងលិខិតជូនដំណឹងដំបូង ។ ចំពោះលិខិតជូនដំណឹងដែលមានចែងពីលេខសេរីនៃយានយន្តដែលមានលេខសេរី

ការិយាល័យ តម្កល់ ត្រូវផ្តល់លទ្ធភាពដល់ការទាញកំណត់ត្រា មកប្រើតាមរយៈលេខសេរីនៃយានយន្ត មានលេខសេរីនោះ ។

៤- ការិយាល័យតម្កល់ត្រូវរក្សាទុកកំណត់ត្រា ដែលអស់ប្រសិទ្ធភាពក្នុងរយៈពេលដប់ (១០) ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទផុតរយៈពេល ។

៥- មន្ត្រីនៃការិយាល័យតម្កល់មានអំណាចតែលើកិច្ចការរដ្ឋបាលប៉ុណ្ណោះ ។ មាតិកានៃលិខិតជូនដំណឹងត្រូវដកស្រង់ចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀងឯកជនដែលច្បាប់នេះអនុញ្ញាត និង ច្បាប់ដទៃទៀតនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមិនតម្រូវឱ្យមានការឯកភាព ឬការយល់ព្រមពីបុគ្គលណាក្រៅពីភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងឡើយ ។ ការិយាល័យតម្កល់មិនមានអំណាច ក្នុងការពិនិត្យលិខិតជូនដំណឹង ដើម្បីកំណត់ពីភាពគ្រប់គ្រាន់សុពលភាព ឬបញ្ជាក់ថាមាន តម្លៃតាមច្បាប់ឡើយ ។

មាត្រា ៤៣ .

- ១- ការិយាល័យតម្កល់ត្រូវតែផ្តល់ជូនបុគ្គលដែលស្នើសុំ នូវព័ត៌មានដូចខាងក្រោមនេះ ៖
- ក- រាល់លិខិតជូនដំណឹងដែលចែងពីកូនបំណុល និងនៅមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាទាំងអស់ ទោះបីជាការិយាល័យនេះមាន ឬនឹងទទួលបានព័ត៌មាននោះនាកាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលាដែលការិយាល័យតម្កល់បានកំណត់ក៏ដោយ ។
- ខ- លេខកូដឯកសារ កាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងនីមួយៗ ។
- គ- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់ម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានាដែលចុះលើលិខិតជូនដំណឹងនីមួយៗ ។
- ឃ- សេចក្តីអធិប្បាយពីទ្រព្យធានាក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ឬវិសោធនកម្មនីមួយៗ ។
- ង- លេខកូដឯកសារ កាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃការតម្កល់កំណត់ត្រានីមួយៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលិខិតជូនដំណឹងនីមួយៗ និងកំណត់ត្រាដែលជាលិខិតសុំបន្ត លិខិតសុំកែតម្រូវ ឬលិខិតសុំបញ្ចប់ ។
- ២- បុគ្គលអាចស្នើសុំរកកំណត់ត្រានៅការិយាល័យតម្កល់ តាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យណាមួយដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- លេខតម្កល់នៃលិខិតជូនដំណឹង ឬ
  - លេខសេរីនៃយានយន្តមានលេខសេរី ឬ
  - លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណរបស់កូនបំណុលជារូបវន្តបុគ្គល ដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ ឬ
  - ឈ្មោះរបស់កូនបំណុលដែលជានីតិបុគ្គល ដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ ។
- ៣- ការិយាល័យតម្កល់ អាចផ្តល់កំណត់ត្រាតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីអនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែបើមានការស្នើសុំការិយាល័យតម្កល់ ត្រូវផ្តល់កំណត់ត្រាដោយចេញលិខិតបញ្ជាក់ដែលអាចប្រើជាភស្តុតាង ក្នុងតុលាការនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយមិនចាំបាច់ មានភស្តុតាងក្រៅពីឯកសារផ្ទាល់មកបញ្ជាក់បន្ថែមឡើយ ។

មាត្រា ៤៤.

- ១- ថ្វីបើមានបទប្បញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ៣០ ក៏ដោយបើទ្រព្យធានាជាចលនវត្ថុតាំងភ្ជាប់រើដែលនឹងត្រូវដឹកយក ឬលើឈរដែលនឹងត្រូវកាប់ ត្រូវតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដើម្បីធ្វើសុក្រិតកម្មសិទ្ធិប្រតិភោគនៅការិយាល័យចុះបញ្ជី ដែលបានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់ភូមិបាល ជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
- ២- លិខិតជូនដំណឹងដែលតម្កល់តាមវាក្យខណ្ឌនេះ ត្រូវអនុលោមតាមវិធានដែលកំណត់ដោយក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។

មាត្រា ៤៥.

- ១- ថ្លៃសេវាសម្រាប់ការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដំបូង លិខិតសុំបន្ត លិខិតសុំបញ្ចប់ ឬលិខិតសុំកែតម្រូវ ថ្លៃសេវារៀបចំរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវដែលមានការបញ្ជាក់ ឬសេវាផ្សេងៗទៀត ត្រូវបង់តាមការកំណត់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។
- ២- ទោះបីមានបញ្ញត្តិក្នុងចំណុចទី១ក៏ដោយ ច្បាប់នេះមិនតម្រូវឱ្យមានថ្លៃសេវាកម្មសម្រាប់របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរក ដែលបុគ្គលគ្រប់រូបទទួលបានពីការប្រើប្រាស់សេវាកម្ម អេឡិចត្រូនិករបស់ការិយាល័យតម្កល់ឡើយ ។
- ៣- ច្បាប់នេះមិនតម្រូវឱ្យមានថ្លៃសេវាកម្មណាផ្សេង ពីថ្លៃសេវាកម្មដែលកំណត់ខាង

លើនេះឡើយ ។

ជំពូកទី ៤
ការអនុវត្ត

មាត្រា ៤៦.

- ១- ភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ មានសេរីភាពក្នុងការកំណត់ពីការមិនសងបំណុល ក្នុងកិច្ចសន្យារបស់ខ្លួន ។
- ២- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាត្រូវមាន
- ក- សិទ្ធិកាន់កាប់ ឬគ្រប់គ្រងទ្រព្យធានាតាមសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀង ប្រតិភោគគ្មានចែងពីការកាន់កាប់ ឬការត្រួតត្រាក៏ដោយ ។
- ខ- សិទ្ធិ និងដំណោះស្រាយដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។
- គ- សិទ្ធិ និងដំណោះស្រាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ ។
- ឃ- សិទ្ធិ និងដំណោះស្រាយដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ផ្សេងទៀត ។
- ៣- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាអាចប្រើសិទ្ធិណាមួយ ឬទាំងអស់ដែលខ្លួនមាន ក្នុងពេលជាមួយគ្នាបាន ។
- ៤- បើទ្រព្យធានាជាគណនីឬទ្រព្យអរូបីផ្សេងទៀត ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាចប្រើសិទ្ធិលើគណនី ឬទ្រព្យអរូបីនោះដោយមិនចាំបាច់ប្តឹងទៅតុលាការ ប៉ុន្តែ ត្រូវគោរព តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ដែលចែងពីអនុប្បទានសិទ្ធិឬសិទ្ធិប្រមូល បំណុល ។
- ៥- បើទ្រព្យធានាជាឯកសារ ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាអាចប្រើសិទ្ធិ លើឯកសារ ឬចំពោះទំនិញដែលបានចែងក្នុងឯកសារក៏បាន ។
- ៦- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា មានសិទ្ធិ សុំសេចក្តីសម្រេចកិច្ចការប្រញាប់ពីតុលាការ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុលមាន កិច្ចធានា កាន់កាប់ ឬគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យធានា ។
- ៧- កាលណាម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា បានទទួលសេចក្តីសម្រេចឱ្យកាន់កាប់អាទិភាព នៃការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទតម្កល់លិខិតជូនដំណឹង ឬ

សុក្រឹតកម្មនៃសិទ្ធិប្រាតិភោគ គឺយកកាលបរិច្ឆេទណាមួយដែលកើតឡើងមុន ។

៨- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាចទិញទ្រព្យធានាដែលប្រកាសលក់ដេញថ្លៃបាន ។

មាត្រា ៤៧.

- ១- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុលក្នុងគណនី ឬសិទ្ធិទទួលបានការបង់ប្រាក់ផ្សេងទៀត ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាចប្រើសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានដោយផ្ទាល់ចំពោះគណនី ។
- ២- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុលក្នុងគណនី កិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានា ឬសិទ្ធិទទួលបានការបង់ប្រាក់ផ្សេងទៀត ឬនៅពេលដែលកូនបំណុលបានឯកភាពម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា មានសិទ្ធិជូនដំណឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទៅកូនបំណុលនៃគណនី ឬភាគីកូនបំណុល ដើម្បីឱ្យបង់ប្រាក់ជូនម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា និងគ្រប់គ្រងលើផលនៃទ្រព្យធានា ។
- ៣- បើសិទ្ធិប្រាតិភោគធានានូវបំណុល ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាត្រូវប្រគល់ទឹកប្រាក់ដែលប្រមូលបានដែលលើសពីបំណុលឱ្យទៅកូនបំណុល ។ កូនបំណុលត្រូវទទួលខុសត្រូវសងប្រាក់សមតុល្យរវាងប្រាក់បំណុលនិងប្រាក់ដែលប្រមូលបាន លើកលែងតែមាន ការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ។
- ៤- បើប្រតិបត្តិការជាការលក់គណនី ឬកិច្ចសន្យាលក់ដែលមានកិច្ចធានាកូនបំណុល គ្មានសិទ្ធិលើទឹកប្រាក់ដែលលើសពីបំណុល និងគ្មានការទទួលខុសត្រូវចំពោះទឹកប្រាក់ដែល នៅខ្លះទេ លើកលែងតែកិច្ចព្រមព្រៀងប្រាតិភោគចែងផ្ទុយពីនេះ ។
- ៥- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាចអនុវត្តតាមមាត្រានេះដោយមិនចាំបាច់ប្រើនីតិវិធីតុលាការក៏បាន ។

មាត្រា ៤៨.

- ១- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាមានសិទ្ធិកាន់ កាប់ ឬគ្រប់គ្រងទ្រព្យធានាដោយមិនចាំបាច់ប្តឹងទៅតុលាការ បើកូនបំណុលបានឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍អក្សររួមបញ្ចូលកូនបំណុលមិនបានសងបំណុល ។
- ២- នៅពេលកូនបំណុលមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាមានសិទ្ធិប្តឹងសុំសេចក្តី

សម្រេចកិច្ចការប្រញាប់ ឬការបញ្ជាពិសេសពីតុលាការដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់បំណុល មានកិច្ចធានាកាន់កាប់ ឬគ្រប់គ្រងទ្រព្យធានា ។

- ក- សវនាការត្រូវផ្តោតតែលើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធ នឹងកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ ដែលចែង ពីទ្រព្យធានា ហើយត្រូវមានការខកខានមិនបានសងបំណុលយ៉ាងតិច មួយលើក ។
- ខ- ក្នុងករណីដែលត្រូវការសេវាកម្មរបស់អាជ្ញាសាលា ឬមន្ត្រីដទៃទៀតជាចាំបាច់ ដើម្បី ដកហូតទ្រព្យធានាពីកូនបំណុល ម្ចាស់បំណុលត្រូវបង់ថ្លៃសេវាជាប្រាក់រៀលតាមការ កំណត់រួមរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។
- ៣- បើមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងប្រតិភោគ ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាអាចតម្រូវ ឱ្យកូនបំណុលផ្គត់ផ្គង់ទ្រព្យធានា និងរៀបចំឱ្យហើយស្រេចសម្រាប់ម្ចាស់បំណុលមាន កិច្ចធានានៅកន្លែងដែលសមស្រប និងងាយស្រួលដល់ភាគីទាំងពីរដែលម្ចាស់បំណុល មាន កិច្ចធានាជាអ្នកកំណត់ ។
- ៤- ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា អាចទុកដាក់ឧបករណ៍មិនឱ្យអ្នកផ្សេងប្រើប្រាស់បាន ដោយគ្មានផ្លាស់ប្តូរទីតាំងរបស់វា ហើយអាចជម្រះចោលទ្រព្យធានានេះនៅមណ្ឌល អាជីវកម្ម ឬ លំនៅស្ថានរបស់កូនបំណុល ឬទីកន្លែងផ្សេងទៀតដែលរកឃើញ ទ្រព្យធានា ។

មាត្រា ៤៩.

- ១- បន្ទាប់ពីកូនបំណុលមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាអាចលក់ ជួល ផ្តល់តាម អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬជម្រះចោលទ្រព្យធានាណាមួយ ឬទាំងអស់ក៏បាន ។
- ២- ការជម្រះចោលទ្រព្យធានា អាចធ្វើឡើងជាសាធារណៈ ឬជាឯកជន ហើយអាចធ្វើ ឡើងតាមកិច្ចសន្យាមួយ ឬច្រើនក៏បាន ។
- ៣- ការជម្រះចោលនេះអាចធ្វើឡើងតាមឯកតា ឬជាកញ្ចប់ និងនៅពេលវេលា ទីកន្លែង និងតាមលក្ខខណ្ឌដែលស្របតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាដែល កំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ ។
- ៤- ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា ត្រូវផ្តល់ជូនកូនបំណុលនូវដំណឹងសមស្របអំពីពេល វេលា និងទីកន្លែងនៃការលក់ឡាយឡុងជាសាធារណៈ ឬពេលវេលាដែលត្រូវលក់ជាឯកជន ឬការជម្រះចោលដែលបានគ្រោងទុក លើកលែងតែទ្រព្យធានាដែលងាយយល់យូរ

ឬ បង្ហាញពីការធ្លាក់ចុះតម្លៃយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ កូនបំណុលអាចលះបង់សិទ្ធិក្នុងការទទួលព័ត៌មាននេះបាន ។

- ៥- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ត្រូវជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាផ្សេងទៀត ដែលបានផ្ញើកំណត់ត្រាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលបញ្ជាក់ពីសិទ្ធិរបស់គេលើទ្រព្យធានាមកឱ្យម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ។
- ៦- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាចទិញទ្រព្យធានាដែលលក់ឡាយឡុងជាសាធារណៈ ឬជាឯកជនបាន ។

មាត្រា ៥០.

- ១- ផលនៃការជម្រះទ្រព្យធានា ត្រូវយកមកប្រើប្រាស់តាមលំដាប់ដូចខាងក្រោមនេះ ៖
  - ក- សងថ្លៃចំណាយសមស្រប ដែលកើតឡើងពីការទទួលយកការកាន់កាប់ ការរៀបចំជម្រះទ្រព្យធានា និងការជម្រះទ្រព្យធានា រាប់បញ្ចូលទាំងថ្លៃចំណាយសមស្របសម្រាប់មេធាវី និងថ្លៃចំណាយរឿងក្តី ដែលម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាបានចំណាយ ។
  - ខ- ទូទាត់បំណុលដែលធានាដោយសិទ្ធិប្រតិភោគ ។
  - គ- ទូទាត់បំណុលដែលធានាដោយសិទ្ធិប្រតិភោគ ក្នុងលំដាប់បន្ទាប់លើទ្រព្យធានា បើមានការទាមទារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មុនពេលបញ្ចប់ការបែងចែកផលនៃទ្រព្យធានា ហើយអ្នកកាន់កាប់សិទ្ធិប្រតិភោគបន្ទាប់នេះ បានផ្តល់ភស្តុតាងសមស្របពីផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ។
  - ឃ- ទូទាត់បំណុលគ្មានទ្រព្យធានាដែលបានទទួលស្គាល់ ។
  - ២- ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ត្រូវប្រគល់ទឹកប្រាក់ដែលលើសពីបំណុលទៅឱ្យកូនបំណុល ហើយកូនបំណុលត្រូវទទួលខុសត្រូវសងទឹកប្រាក់ដែលខ្លះ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ។
  - ៣- កាលណាទ្រព្យធានា ត្រូវបានជម្រះចោលដោយម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាបន្ទាប់ពីកូនបំណុលមិនសងបំណុល ៖
    - ក- ការជម្រះចោលនេះជាការផ្ទេរសិទ្ធិទាំងអស់ លើទ្រព្យធានាឱ្យទៅអ្នកទិញ ដែលបានបង់ថ្លៃ ហើយរំលត់សិទ្ធិប្រតិភោគ និងសិទ្ធិប្រតិភោគបន្ទាប់ ឬ ឯកសិទ្ធិផ្សេងទៀត

បើអ្នកទិញបានទិញដោយសុចរិត និង

- ខ- មន្ត្រីចុះបញ្ជីនៃការិយាល័យចុះបញ្ជី ដែលរក្សាទុកកំណត់ត្រាកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យធានា ដូចជាមន្ត្រីចុះបញ្ជីសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិយានយន្តដែលមានលេខស៊េរី ត្រូវចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ ថ្មីជូនអ្នកទិញដែលបានបង់តម្លៃ ហើយបើមានការស្នើសុំ ពីមន្ត្រីចុះបញ្ជីម្ចាស់បំណុល ដែលមានកិច្ចធានា ត្រូវផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យ ចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិថ្មី តាមរយៈសេចក្តី សម្រេចរបស់តុលាការដែលបង្គាប់ ឱ្យម្ចាស់បំណុលកាន់កាប់ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងលាយ លក្ខណ៍អក្សររបស់កូន បំណុលដែលប្រគល់ ទ្រព្យធានាឱ្យម្ចាស់បំណុលកាន់កាប់ដែល កូនបំណុល ចុះហត្ថលេខា បន្ទាប់ពីការមិនសងបំណុល ។

មាត្រា ៥១.

- ១- បន្ទាប់ពីការមិនសងបំណុល ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា អាចស្នើសុំឃាត់ទុកទ្រព្យ ធានា ដើម្បីឱ្យមានការទូទាត់កាតព្វកិច្ចមួយផ្នែក ឬទាំងស្រុងបាន ។
- ២- ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាត្រូវធ្វើការស្នើសុំនេះទៅកូនបំណុល និងម្ចាស់បំណុលដែល មានកិច្ចធានាផ្សេងទៀត ដែលបានធ្វើការទាមទារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មកម្ចាស់ បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ហើយបញ្ជាក់ថាខ្លួនមានផលប្រយោជន៍ក្នុងទ្រព្យធានានេះ
- ៣- បើម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា បានទទួលការជំទាស់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទទួលលិខិតជូនដំណឹង ក្នុងរយៈពេលម្ភៃ(២០) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបាន ធ្វើលិខិតជូនដំណឹង ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាត្រូវតែជម្រះចោលទ្រព្យធានា តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ ។
- ៤- បើគ្មានការជំទាស់ក្នុងរយៈពេលម្ភៃ(២០) ថ្ងៃទេ ម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា អាច រក្សាទុកទ្រព្យធានា ដើម្បីទូទាត់កាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុលស្របតាមការស្នើសុំ ។

មាត្រា ៥២.

- ១- លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងលាយលក្ខណ៍អក្សរផ្ទុយពីនេះ បន្ទាប់ពីការមិន សងបំណុល កូនបំណុលឬម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាផ្សេងទៀត អាចលោះ យកទ្រព្យ ធានាដោយអនុវត្តកាតព្វកិច្ចទាំងអស់ ដែលធានាដោយទ្រព្យធានានេះ

និងចេញថ្លៃចំណាយសមស្របដែលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាបានចាយក្នុងការ
កាន់កាប់ និង ជួសជុលទ្រព្យធានាសម្រាប់ជម្រះចោល រួមបញ្ចូលទាំងថ្លៃសេវាមេធាវី
និងចំណាយសមស្របក្នុងរឿងក្តី ។

- ២- ការលោះយកទ្រព្យធានា ត្រូវតែធ្វើឡើងមុនពេលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា
ជម្រះចោលទ្រព្យធានា ឬមុនពេលម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានាចុះកិច្ចសន្យាដើម្បី
ជម្រះចោលទ្រព្យធានា ឬមុនពេលដែលកាតព្វកិច្ចត្រូវបានរំលត់ ។

មាត្រា ៥៣.

- ១- បើម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានា មិនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃជំពូកនេះ តុលាការ
អាចបង្គាប់ ឬហាមឃាត់ការជម្រះចោលទ្រព្យធានាដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិ និង
លក្ខខណ្ឌសមស្រប ។
- ២- ម្ចាស់បំណុលមានកិច្ចធានាត្រូវតែអនុវត្តតាមគោលការណ៍ពាណិជ្ជកម្ម ដែលសម
ស្របជានិច្ច ក្នុងការជម្រះចោលទ្រព្យធានា ។
- ៣- បើទ្រព្យធានាត្រូវបានជម្រះចោលរួចហើយ កូនបំណុល ឬបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទទួល
ព័ត៌មាន ឬបុគ្គលដែលបានជូនដំណឹងពីសិទ្ធិប្រតិភោគរបស់ខ្លួនទៅម្ចាស់បំណុល
ដែលមានកិច្ចធានាមុនការជម្រះចោលទ្រព្យនេះ មានសិទ្ធិទារសំណងពីម្ចាស់បំណុល
ដែលមានកិច្ចធានាចំពោះការខាតបង់ ដែលបណ្តាលមកពីការមិនគោរពច្បាប់នេះ ។
- ៤- មិនត្រូវចាត់ទុកថា ការលក់មិនស្របតាមគោលការណ៍ពាណិជ្ជកម្មឡើយ បើគ្រាន់
តែដោយសារការលក់នេះអាចនឹងទទួលបានតម្លៃខ្ពស់ជាង បើលក់នៅពេលវេលាផ្សេង
ឬតាម វិធីផ្សេងពីវិធីដែលកំណត់ដោយម្ចាស់បំណុលដែលមានកិច្ចធានា ។
- ៥- ការលក់នឹងត្រូវចាត់ទុកថាស្របតាមគោលការណ៍ពាណិជ្ជកម្ម បើម្ចាស់បំណុលដែល
មានកិច្ចធានាបានជម្រះចោលទ្រព្យធានាស្របតាមទម្លាប់ពាណិជ្ជកម្មរវាងពាណិជ្ជករ
ដែលធ្វើអាជីវកម្មទ្រព្យដែលមានប្រភេទដូចគ្នានឹងទ្រព្យធានា ។
- ៦- បើវិធីជម្រះចោលទ្រព្យធានាត្រូវបានឯកភាពដោយតុលាការ ការជម្រះចោលត្រូវ
ចាត់ទុកថា ស្របតាមគោលការណ៍ពាណិជ្ជកម្មទាំងស្រុង ប៉ុន្តែច្បាប់នេះមិនតម្រូវឱ្យ
មានការឯកភាពនេះជាចាំបាច់ឡើយ ។

**ជំពូកទី ៥
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ៥៤.

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៥៥.

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ ១១ ឆ្នាំ ២០០៧

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

ពស.០៧០៥.២១១

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

ហត្ថលេខា

ចម ប្រសិទ្ធ

លេខ: ២០៧០.ព

ស្តីពីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ ១១ ឆ្នាំ ២០០៧

អគ្គលេខាធិការអនាម័យសាធារណៈ

ហ៊ុន ជិនកេន